

Regionální muzeum v Teplicích,
příspěvková organizace

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2010

Regionální muzeum v Teplicích,
příspěvková organizace

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2010

Úvodem

Rok 2010 byl posledním rokem působení *PhDr. Dušana Špičky* ve funkci ředitele Regionálního muzea v Teplicích, p.o. Dušan Špička byl ředitelem teplického muzea dvaadvacet let, má osobní zásluhy na rekonstrukci budov muzea, včetně nově rekonstruovaného románského křídla, a výstavbě unikátního archeologického depozitáře. Jako dlouholetý předseda krajské sekce Asociace muzeí a galerií se snažil z teplického muzea učinit koordinační centrum spolupráce muzeí a galerií v Ústeckém kraji. Dušan Špička vydal nebo se podílel na vydání řady populárních i vědeckých publikací, rozvíjel mezinárodní spolupráci a výměnu s kulturními institucemi v Čechách i v zahraničí (Německo, Polsko, Maďarsko, Rakousko, Čína ad.). Je také významným fotografem a vystavuje též v cizině. Na sklonku profesní kariéry byl Dušan Špička na návrh odboru kultury a památkové péče Krajského úřadu Ústeckého kraje oceněn za dlouholetou muzejní práci, když z rukou ministra Václava Jehličky převzal Cenu ministerstva kultury za přínos k rozvoji české kultury za rok 2008. Ve zdůvodnění bylo uvedeno, že *„Dušan Špička jako ředitel Regionálního muzea v Teplicích dokázal tuto instituci pozvednout mezi významná kulturní centra nejen Ústeckého kraje, ale i celé České republiky. Cena Ministerstva kultury mu náleží právě za tento počín. Dušan Špička se podílel na pořádání mnoha expozic, mimo jiné výstavy Češi a Němci - sousedé v EU, Po stopách zaniklého kláštera v Teplicích, 1500 let česko - bavorského soužití či Střed Evropy okolo roku 1000.“* Novým ředitelem teplického muzea se od 1.1.2011 na základě výběrového řízení vypsaneho Krajským úřadem Ústeckého kraje stává Mgr. Dušan Kukul.

OBSAH

Výstavy	7
<i>Zámecká zahrada anebo zámecký park?</i>	12
<i>Pod značkou zkřížených mečů</i>	13
Expozice	15
Exponát měsíce	15
<i>Ukázky textů k exponátům měsíce</i>	16
Doprovodné akce	20
<i>VI. teplická muzejní noc</i>	23
<i>2. vulkanologický seminář</i>	24
<i>Konference Turek, Švéd a Prajz</i>	25
Služby badatelům a veřejnosti	26
<i>Záchranný arch. výzkum v Hostomicích</i>	27
<i>Z knihovny keramické školy v Teplicích</i>	29
Ediční činnost	34
Poradní orgány	35
<i>Vědecká rada</i>	35
<i>Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost</i>	35
Zajímavé akvizice	35
<i>Nákup do geologické podsbírký</i>	36
<i>Dar do podsbírký skla</i>	37
<i>Nákup do podsbírký Grafika a kresba</i>	38
Činnost jednotlivých oddělení	39
<i>Archeologické oddělení</i>	39
<i>Historické oddělení</i>	41
<i>Přírodovědné oddělení</i>	44
<i>Knihovna</i>	46
<i>Oddělení muzejních služeb</i>	47
<i>Provozní oddělení</i>	47
Malá statistika	48
Seznam pracovníků	49
Hospodaření	52
Hlavní úkoly roku 2011	53
Poděkování	53
Kontaktní adresy	54

VÝSTAVY

Výstavy pořádané Regionálním muzeem v Teplicích, p.o. (dále jen RMT) ve dvou výstavních místnostech a v Jízdárně teplického zámku navštívilo v roce 2010 celkem 10245 návštěvníků.

Výstavy z vlastních sbírek

<u>název výstavy</u>	<u>doba trvání</u>	<u>počet návštěvníků</u>
TOULKY ZÁMECKOU ZAHRADOU (13.5. - 19.9.)	4 měsíce	410
POD ZNAČKOU ZKŘÍŽENÝCH MEČŮ (15.10. - 30.1.)	2 měsíce	650
JAK VYPADÁ JEŽÍŠEK (10.12. - 16.1.2011)	1 měsíc	1001

Výstavy ve spolupráci s dalšími organizacemi

<u>název výstavy</u>	<u>doba trvání</u>	<u>počet návštěvníků</u>
ZAPOMENUTÍ HRDINOVÉ (8.1. - 14.2.)	5 týdnů	204
TEPLICE NA VLASTNÍ KŮŽI (22.1. - 14.3.)	1,5 měsíce	1131
TOMÁŠ ONDRÁČEK - MALÉ(H)RY (9.4. - 3.5.)	3 týdny	93
SAKSONSKÝ PLENĚR 2010 (23.6.)	1 den	65
TRADICE A MOŽNOSTI (25.6. - 25.7.)	1 měsíc	262
REKONSTRUKCE ÚŘEDNÍHO DOMU NA ZÁMECKÉM NÁMĚSTÍ (1.7. - 8.7.)	1 týden	435
ELEGANTNÍ A JEMNÁ KRÁSA (3.9. - 3.10.)	1 měsíc	488

Výstavy v pronájmu

<u>název výstavy</u>	<u>doba trvání</u>	<u>počet návštěvníků</u>
VÝSTAVA PRACÍ ŽÁKŮ ZUŠ TEPLICE (18.3. - 8.4.)	3 týdny	418
KAREL ZEMAN - PLAKÁTY A VZPOMÍNKY (23.4. - 23.5.)	1 měsíc	1517
PAVEL MIZERA - POSLEDNÍ DOBOU (27.5. - 20.6.)	1 měsíc	188
VÝSTAVA ZŠ PLYNÁRENSKÁ (4.6. - 10.6.)	1 týden	2000
ARKÁDIE - ROK DVACÁTÝ (8.10. - 7.11.)	1 měsíc	664
FRANTIŠEK KORNALÍK - FOTOGRAFIE (12.11. - 5.12.)	3 týdny	369

První výstavou roku 2010 byla putovní výstava **ZAPOMENUTÍ HRDINOVÉ**, která se zabývá tématem německých odpůrců nacismu v českých zemích. Vznikla jako součást projektu „*Dokumentace osudů aktivních odpůrců nacismu, kteří byli po skončení druhé světové války postiženi v souvislosti s opatřeními uplatňovanými v Československu proti tzv. nepřátel-skému obyvatelstvu*“. Autory výstavy jsou Muzeum města Ústí nad Labem, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR a Národní archiv v Praze.

exteriérové fotografie byly nekomplikované a srozumitelné, fotografie pořízené v ateliéru naopak rafinované s využitím nadsázky a vtípu.

V rámci bohatého filmového soutěžního i doprovodného programu nabídl 9. ročník mezinárodního festivalu AniFest svým hostům na jaře v Teplicích také unikátní výstavu **KAREL ZEMAN - plakáty a vzpomínky** instalovanou v Jízdárně teplického zámku. První část expozice tvořila původní sbírka originálních českých i zahraničních plakátů filmů Karla Zemana ze soukromé sbírky Pavla Rajčana, v druhé části představila dcera Karla Zemana Ludmila Zeman artefakty, fotografie a dobové dokumenty z archivu rodiny Zemanových.

Nezapomenutelný zážitek nabídla návštěvníkům Jízdárny teplického zámku od 22. dubna výstava artefaktů Pavla Mizery s názvem **POSLEDNÍ DOBOU**. Autor je sochařem a pedagogem působícím na Fakultě umění a designu Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. Ač vystudovaný sklář, dal přednost sochařství a věnuje se tvorbě nefigurativních skulptur ze dřeva a kamene. V poslední době se zaměřuje především na práci se dřevem, kdy jednotlivé objekty vznikají vydlabáváním či naopak sestavováním z více částí, které jsou následně sešívány provazem nebo drátem. Právě tuto minimalistickou podobu své rozsáhlé tvorby, která je protipólem k hravým plastikám pro dětská hřiště, autor představil na své výstavě v Teplicích.

Dne 23. června se v Jízdárně teplického zámku uskutečnil V. ročník Mezinárodního plenéru mladých malířů z východní a západní Evropy **SAKSONSKÝ PLENÉR 2010**, který probíhá v rámci programu pro uměleckou mládež. Diváci z řad odborníků i laiků si v jeho průběhu mohli prohlédnout umělecká díla talentované evropské mládeže.

Tradiční prezentace výsledků již 10. Mezinárodního sympozia v malbě na porcelán se uskutečnila od 25. června do 27. července v Jízdárně teplického zámku. Jako vždy bylo malířské sympozium rozděleno do dvou částí - povinné a volné. Mezinárodního sympozia v Dubí se na pozvání Českého porcelánu a.s. Dubí v roce 2010 zúčastnilo 13 autorů. Akademičtí malíři, sochaři, grafici i keramici měli k dispozici dubské ateliéry Fakulty umění a designu, detašovaného pracoviště UJEP Ústí a samozřejmě pece i veškeré zázemí porcelánky. Ředitel dubské porcelánky vysvětlil zvolený název sympozia **TRADICE A MOŽNOSTI** následovně: „*Sympozia jsme nazvali Tradice a možnosti proto, že malba kobaltem pod glazuru, kterou využíváme při výrobě cibulového porcelánu, je starý, tradiční systém malby v Asii a společně s výtvarníky, kteří k nám na sympozia přijíždějí z celého světa hledáme nové možnosti, jak tuto technologii využívat*“.

Od 1. do 8. července byl v Zámeckém klubu teplického zámku představen projekt investičního záměru rekonstrukce a dostavby historického Úředního domu, známého pod názvem Malá zámecká galerie, na Zámeckém náměstí.

Autorem studie je architektonická kancelář MISE s.r.o. z Teplic, investorem italská firma PRAGA studio s.r.o. Dům byl postaven v letech 1810 - 1811 na místě zbourané Bilinské brány v empírovém stylu. Jeho funkční využití prošlo řadou změn. Původní úřední dům (sídlo statku) bylo ve spodní části směrem do náměstí. Po II. svět. válce byl objekt využíván k bydlení a sídlila zde také Malá galerie KaSS a rovněž Uhelné sklady. Posledních přibližně 20 let je dům prázdný a chátrá. Záměrem investora je objekt rekonstruovat tak, aby byly zachovány ucelené části dokládající historický stavební vývoj domu. Funkční využití bude pro trvalé - residenční bydlení. Projekt klade důraz na využití moderních technologií a počítá s využitím domotiky, fotočlánků a všech trendů v moderním stavebnictví.

Výstavu z vlastních sbírek muzea reprezentovala v roce 2010 přírodovědná výstava **TOULKY ZÁMECKOU ZAHRADOU**, na které si návštěvníci mohli prohlédnout historické i soudobé dokumenty se vztahem k Zámecké zahradě v Teplicích prostřednictvím fotografií, map, knih, mineralogických vzorků i archeologických nálezů. Podstatnou součástí výstavy byla prezentace dílčích výsledků projektu dlouhodobého výzkumu fyto a zoofauny Zámecké zahrady včetně entomologického průzkumu. V průběhu výstavy probíhala fotografická soutěž o nejoriginálnější fotografii teplické Zámecké zahrady, které se zúčastnilo 13 autorů. Cenu RMT získal Petr Reimann, cenu ředitele RMT Jaroslav Pichlík a cenu města Teplice a přírodovědného oddělení RMT obdržela Marie Dolistová.

Oceněná fotografie ze Zámecké zahrady od Jaroslava Pichlíka

Od 3. září si mohli návštěvníci Jízdárny teplického zámku prohlédnout umění čínské kaligrafii a malířství na výstavě **ELEGANTNÍ A JEMNÁ KRÁSA**. Výstava byla uspořádána ve spolupráci s Velvyslanectvím Čínské lidové republiky v ČR a skládala se z 50 rozměrných obrazů, kaligrafií a dalších originálních exponátů (kalamáře, držáky na štětce, štětce, pečete ad.), jejichž prostřednictvím seznamovala s historií, postupy tvorby a podstatou tohoto starodávného čínského umění.

Absolvent FAMU MgA. Štěpán Hon po dobu jednoho roku dokumentoval každodenní dění v ARKADII - společnosti pro komplexní péči o zdravotně postižené. Obsáhlý fotografický soubor, který takto vytvořil byl od 7. října představen veřejnosti v Jízdárně teplického zámku na výstavě **ARKADIE - ROK DVACÁTÝ**. K výstavě byla vydána stejnojmenná kniha, která spolu s výstavou byla vyvrcholením oslav 20. výročí založení této úspěšné teplické společnosti.

11. listopadu byla v Jízdárně teplického zámku slavnostně zahájena retrospektivní výstava fotografií známého teplického fotografa **FRANTIŠKA KORNALÍKA**, který je členem Asociace profesionálních fotografů ČR. Ve své tvorbě se zaměřuje především na témata architektury, letecké fotografie a přírody. Výstava byla uspořádána u příležitosti autorova životního jubilea.

Historické oddělení RMT se připojilo k oslavám 300. výročí založení manufaktury v Míšni, prvního evropského výrobce porcelánového zboží, výstavou **POD ZNAČKOU ZKŘÍŽENÝCH MEČŮ**. Ve výstavních místnostech teplického zámku bylo na konci roku 2010 prezentováno na 200 exponátů z teplické muzejní sbírky, které byly získány na samém počátku jejího vytváření na přelomu 19. - 20. století, připomenuty byly také původní zámecké umělecké sbírky a několik dekorativních předmětů.

Poslední výstavou roku 2010 byla prezentace výsledků veřejné výtvarné soutěže vyhlášené teplickým muzeem pod názvem **JAK VYPADÁ JEŽÍŠEK?** V Jízdárně teplického zámku bylo nainstalováno 350 do soutěže přihlášených děl. Díla posuzovala odborná porota, ale také samotní návštěvníci výstavy, kteří nejvíce hlasů dali kresbě studentek ze Střední školy Perspektiva v Dubí.

Vítězná kresba od Veroniky Greinerové, Laury Chalupníkové, Kateřiny Popovské a Kláry Vyskočilové

Zámecká zahrada anebo zámecký park?

Ing. Bohuslav Boček

Jedním z počínů přírodovědného oddělení v roce 2010 bylo uspořádání výstavy „Toulky Zámeckou zahradou“. Přestože se jednalo o nízkonákladovou výstavu, její obsah zahrnoval komplexní pohled na tuto lokalitu, a to jak z hlediska prezentace probíhajících faunistických a botanických sledování prováděných pracovníky přírodovědného oddělení, tak i ukázkami materiálů poskytnutých z prací a depozitářů historického a archeologického oddělení a muzejní knihovny.

Zahrada původem, svým charakterem a uspořádáním jednotlivých prvků dnes spíše přírodní park. V lidovém podání, které přešlo i do oficiálního názvosloví, si udržela název „Zámecká zahrada“ a stala se i označením zastávky MHD v Teplicích a blízké zastávky železniční trati do Lovosic. Ať park či zahrada, jedná se o významný krajinný prvek Teplic, který lze bez nadsázky označit jako fenomén města, kde jak tepličané, tak i lázeňští hosté bez rozdílu věku, tráví část svého času a věnují se rozličným volnočasovým aktivitám. Zámecká zahrada patří mezi symboly Teplic. Lidé se zde scházejí, rozcházejí, nebo jenom potkávají, jak ti neznámí, tak i známé osobnosti. Příkladem takového setkání je rok 1812, kdy se 23. července na křižovatce dvou promenád teplické Zámecké zahrady odehrála jedna ze slavných legend. Setkali se zde dva velikáni evropské kultury „kníže básníků“ Johann Wolfgang von Goethe a geniální skladatel Ludwig van Beethoven s rakouskou císařovnou Marií Ludvikou a jejím doprovodem.

Vznik zahrady není časově přesně vymezen. První úpravy provedl v polovině 16. století Wolf z Vřesovic. Ke konci téhož století, kdy majitelem teplického panství byl rod Vchynských, došlo k vybudování Dolního a Horního rybníka. Roku 1634 se majiteli panství a zámku stali Clary-Aldringenové a zahrada začala procházet svojí první zásadní proměnou. Nejdříve byla uspořádána ve francouzském stylu - svým uspořádáním vytvářela bludiště, byla obehnaná zdí a byla členěna na okrasnou, užitkovou a zábavní část. Vznikla zde naučná stezka, dendrologický depozitář a bylo zde možné lovit v bažantnici a na rybnících. O této tváři Zámecké zahrady v Teplicích se zmiňují ve svých dílech německý lékař Caspar Schwenkfeldt v roce 1607 a Bohuslav Balbín ve svém souborném díle o historii Čech. Roku 1732 nechal kníže F. K. Clary-Aldringen postavit na západní straně altánek a také zahradní a plesový dům, donedávna Casino. Ke konci 80. let 18. století přikročil Jan Nepomuk Clary-Aldringen ke změně koncepce a začal přetvářet původní francouzský styl zahrady na anglický park. Významným realizátorem tohoto projektu byl zahradník A. Legler, který se podílel na realizaci návrhů drážďanského architekta Johanna Augusta Giessela. Důležitým počinem byl import řady cizokrajných dřevin, např. jirovců, jinanů, platanů, azalek či rododendronů v letech 1789 až 1810. Tento klasicistní ráz zámecké zahrady přetrval dodnes, včetně umělého ostrova na Horním rybníce z roku 1841 a přístaviště loděk z roku 1870. V roce 1848 byla Zámecká zahrada v Teplicích zpřístupněna veřejnosti. V 30. letech minulého století zde bylo vybudováno termální koupaliště. Tím byla rozšířena možnost sportovního využití, kdy k zimním sportům na zamrzlých hladinách rybníků, letním procházkám a cyklistickým výletům přibyla možnost koupání. Koupaliště bylo bohužel na konci 20. století zavřeno a dodnes chátrá.

Zámecká zahrada v Teplicích je a snad i nadále zůstane trvalou oázou klidu a zeleně uprostřed rušné městské aglomerace. Je třeba, aby si zodpovědní činitelé uvědomili, že k jakékoliv její úpravě je nutné přistupovat zodpovědně, s přihlédnutím k jejímu historickému vývoji a společenskému a kulturnímu významu. V neposlední řadě je třeba brát ohled na udržení stávající kvality biotopů a tím minimálně udržet životní podmínky pro stávající druhy fauny a flóry.

Pod značkou zkřížených mečů

PhDr. Bohuslava Chleborádová

Pod značkou zkřížených mečů se již tři staletí prezentuje zboží, které se stalo ztělesněním luxusu a exkluzivity – porcelán z Míšeň. Zkřížené meče jsou prvním a nejstarším evropským logem zaštiťujícím kvalitu i výlučnost výrobku z města, odkud se již od roku 1710 exportuje „bílé zlato“, užitkový i dekorativní, ručně vytvářený porcelán. Míšeň se stala prvním místem v Evropě, ve kterém bylo odhaleno tajemství výroby porcelánu, do té doby stráženo vzdáleným Orientem. Z pověření krále Augusta II. Silného experimentoval lékárník a alchymista Johann Friedrich Böttger (1682 – 1719) ve své laboratoři ve snaze najít cestu k výrobě zlata. Pod technickým dohledem vědce Ehrenfrieda Walthera von Tschinhausena (1651-1708) se Böttgerovi roku 1708 podařilo proniknout do výrobního tajemství „bílého zlata“ - porcelánu. Na základě tohoto úspěchu založil 23. ledna 1710 polský král a saský kurfiřt August II. Silný na zámku Abrechtsburg v Míšni „Královskou manufakturu na výrobu

porcelánu“, první výrobu bílého porcelánu na evropském kontinentu. Luxusní zboží z Míšeň se stalo nejen předmětem spotřeby, ale také předmětem sběratelství. Zprvu zejména dekorativního figurálního porcelánu, postupem doby, především díky vzniku muzeí, také porcelánu užitkového. Nebylo tomu jinak ani v případě nově založeného teplického muzea, které mělo prohloubit nejen obecné znalosti o přírodě, historii a umění, ale prezentací sbírek působit na výtvarnou kvalitu místní řemeslné a průmyslové výroby. Zakladatelé měli na mysli zejména rychle se rozvíjející keramický průmysl na Teplicku a v roce 1874 založenou Odbornou keramickou školu v Teplicích, v níž se vyučovalo až do 50. let 20. století.

Muzejní společnost byla založena roku 1894, v čele stanuli, kromě jiných, také Carlos kníže Clary-Aldringen, průmyslník Reginald Czermack a klenotník Albert Dasch, všichni sběratelé umění včetně míšeňského porcelánu. Albert Dasch, vášnivý sběratel již od 70. let 19. století, vlastnil také exkluzivní soubor evropského porcelánu. Daschova míšeňská kolekce patřila k nejkvalitnějším ve střední Evropě a její dražba v Berlíně roku 1913 byla řazena k událostem roku.

Teplická sbírka keramiky a porcelánu je budována od samého založení muzea, k prvním akvizicím náležely koflíky, konvice, talíře i figurky z míšeňského porcelánu. Počáteční nesystematičnost změnil rok 1899 a nový kurátor muzejních sbírek, ředitel odborné keramické školy v Teplicích, Robert Stübchen-Kirchner. Nasměroval budování sbírky k ukázkové kolekci keramických a porcelánových výrobků určené zejména pro potřeby vzdělávání místních keramiků a žáků školy, v akvizicích nechyběla ani Míšeň.

Roberta Stübchen – Kirchnera posléze na místě kurátora vystřídal Hans Klier, další profesor Odborné keramické školy, vyhlášený znalec malby na porcelán. Pod jeho vedením se akvizice v meziválečném období zaměřily především na výrobky 18. a 19. století, v rámci finančních možností byly získávány i předměty vyrobené v míšeňské manufaktuře. Po skončení 2. světové války se kolekce míšeňského porcelánu v teplické muzejní sbírce rozrostla zejména díky konfiskátům a v roce 1953 díky převodu studijní sbírky rušené Odborné keramické školy v Teplicích.

Městské muzeum přesídlilo v roce 1947 do budov teplického zámku. Do muzejní sbírky se dostalo několik kusů míšeňského porcelánu ze zámeckého vybavení a bohaté sbírky užitého umění, která však byla mezi léty 1945 – 1947 v podstatě celá převedena do sbírek jiných muzeí a zámků tehdejší Státní památkové péče (především Umělecko-průmyslového muzea v Praze, zámku ve Veltrusích, Kynžvartu, Boskovicích). Po roce 1971 do teplické sbírky přešlo také několik kusů ze zrušených sbírek městských muzeí v Bílině a Krupce.

Soustředování míšeňského porcelánu se nikdy nestalo prvořadým úkolem budování sbírky keramiky a porcelánu teplického muzea. Přesto se podařilo shromáždit soubor, ve kterém jsou ukázkově zastoupeny základní směry tvarování a dekorace užitného porcelánu vytvářené a užívané v průběhu dvou století, přibližně mezi lety 1730 až 1930. Výstava navazuje na loňskou prezentaci výroby tzv. cibulového porcelánu na Teplicku. Jejím cílem není jen připomenutí velkého výročí proslulé manufaktury, ale také připomenutí hodnoty ruční práce a tradice kvalitního řemesla, které míšeňský porcelán a značka zkřížených mečů již po tři století zaštiťuje.

EXPOZICE

*Stávající expozice na teplickém zámku v roce 2010 navštívilo 5762 návštěvníků (z toho 1236 lidí románskou expozici **Po stopách zaniklého kláštera v Teplicích**), expozice v muzeu v Krupce v roce 2010 navštívilo 1857 návštěvníků.*

V listopadu roku 2010 schválili členové společného Lokálního řídicího výboru (LŘV) Euroregionu Elbe/Labe projekt RMT č. EEL-0122-CZ-1 s názvem **Rozšíření expozice Po stopách zaniklého kláštera v Teplicích o česko-německé interaktivní prvky a jejich propagace na obou stranách hranice**, který bude dokončen 31.3.2011 a bude financován z Fondu malých projektů Ziel 3 / Cíl 3 Česká republika / Svobodný stát Sasko.

Dále byly v expoziční činnosti RMT v roce 2010 na teplickém zámku upraveny **expozice lázeňství a lisovaného skla**.

EXPONÁT MĚSÍCE

Mezi výstavami pořádanými Regionálním muzeem v Teplicích je nutno zmínit i výstavu nazývanou Exponát měsíce, která probíhá již od února roku 1998. Každý měsíc je ve vstupních prostorách muzea zdarma představena kolekce nebo samostatný zajímavý předmět z muzejních sbírek. K vystavenému exponátu je připojen krátký text, který seznamuje návštěvníky s charakteristikou a historií předmětu a jeho pozicí ve sbírkách. Tyto informace doplněné fotografiemi jsou zveřejňovány na internetových stránkách muzea.

Jednotlivé exponáty měsíce si prohlédnou všichni příchozí, takže pokud chceme uvádět hypotetický počet návštěvníků, tak je v roce 2010 shlédl v souhrnu větší počet osob, než je celková roční návštěvnost RMT.

LEDEN *Ing. V. Čeřovský: Vzácní ptáci zimních vod*

ÚNOR *Mgr. M. Soukup a kol.: Raněstředověký meč*

BŘEZEN *PhDr. J. Michlová: První teplický pobyt J.W.Goetha v roce 1810*

DUBEN *Mgr. P. Boušková: „Když zvony odletěly do Říma“ – pašijový týden*

KVĚTEN *Bc. K. Suchá: Počátky spodních kalhotek*

ČERVEN *PhDr. J. Michlová: Johann Gottfried Seume roce 1810 v Teplicích*

ČERVENEC *Bc. L. Rypka: Záchranný archeologický výzkum v Měrunicích*

SRPEN *PhDr. J. Kilián, Ph.D.: Cechovní předměty z cínu z 1. pol. 18. století*

ZÁŘÍ *H. Vilimová: Těžítka s českými granáty*

ŘÍJEN *Mgr. V. Keller: Vzkříšení české samostatnosti - ukázka dobové propagandy*

LISTOPAD *PhDr. J. Kilián, Ph.D.: Císařský diplom pro Trnovany*

PROSINEC *PhDr. J. Michlová: Teplice spatřené...Karel Hynek Mácha a Teplice*

Archiv všech exponátů měsíce najdete na adrese **www.muzeum-teplice.cz**

UKÁZKY TEXTŮ K EXPONÁTŮM MĚSÍCE

Raněstředověký meč

Součástí sbírek teplického muzea je veřejnosti málo známý exemplář meče typu Y, který byl vyroben v průběhu 9. století - a to ve specializovaných dílnách v Porýní nebo v severní Evropě. Meč byl pravděpodobně součástí hrobové výbavy slovanského bojovníka, pohřbeného někde na území dnešního Teplicka (lokalitu bohužel neznáme). Původní délka meče byla okolo 85 cm (hrot je odlomen).

V souvislosti s konzervací vzácného exponátu byla v restaurátorských dílnách teplického muzea zhotovena kopie, kterou vyrobil V. Gešev (na fotografii), specializovaný konzervátor kovových předmětů. Předmět byl napaden plošnou korozi a kromě toho se nezachoval v úplnosti. Od doby poslední dokumentace v 50. letech 20. století se totiž ztratila železná příčka, která byla původně jeho součástí. Před zahájením konzervačních prací byl zhotoven rentgenový snímek předmětu, díky kterému byl nejen rozpoznán rozsah vnitřního poškození, ale zároveň se prokázalo, že byl zhotoven vysoce vyspělou technologií. Skládá se totiž z jádra z damaskové oceli, na které jsou kovářsky navařena kalená ostří. Díky tomu byl meč tvrdý, ale zároveň pružný.

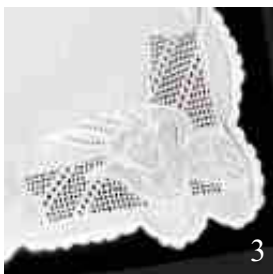
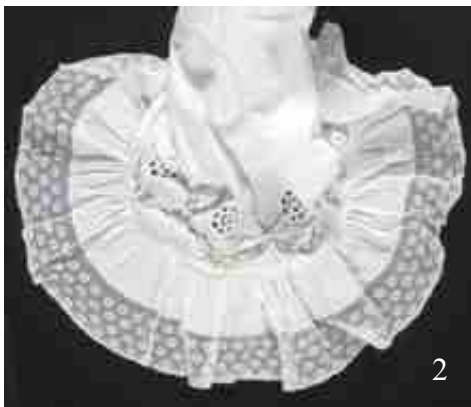
Protože originál meče je nutné uchovávat ve speciálních podmínkách, tak jej nelze běžně vystavit. Představená kopie je však natolik blízká původnímu předmětu, že jej může beze studu zastoupit.

Exponát měsíce února připravili Mgr. Michal Soukup, Vasil Gešev, Milena Cestrová, Jan Kašpar, Ladislav Faigl a Bc. Miroslav Nováček

Počátky spodních kalhotek

Historie dámských spodních kalhotek je poměrně krátká. Píše se nejčitelněji až s koncem 19. století. Prvním doloženým předchůdcem spodních kalhotek byla bederní rouška. Ta ovšem nesloužila k cudnému zakrytí intimních partií, ale jako ochrana před zimou a úrazem. Starověcí Řekové na olympiádách běhali nahí, Římané pod tógou měli jakousi bederní roušku tvořenou pásem látky. Spodní kalhoty v dnešním významu slova se začaly objevovat až mnohem později. U mužského oblečení kolem 13. století a u dámského dokonce až v 16. století a to jen velmi sporadicky. Nosila je např. Kateřina Medicejská, nicméně do konce 18. století je v Paříži nosila pouhá 3,5 % urozených dam jako známku luxusu. S postupem doby se hlavními nositelkami spodních kalhot staly baletky, jeptišky, prostitutky a malá děvčátka. Změna nastala až s nástupem krinolíny. Když se totiž dáma posadila, drátěné kruhy vystřelily nahoru a odhalily nohy, a pokud se dotýkala náhodou chtěla ohnout, celá konstrukce se zvedla a odhalila pozadí. Snaha v těchto případech ukryt nahotu vedla k počátku používání jakýchsi spodních kalhotek, tj. dvou samostatných nohavic velkých rozměrů spojených v pase šňůrkou. Mělo to i praktickou výhodu, dámy se nemusely při návštěvě toalety složitě svlékat. Základním výrobním materiálem bylo plátno a flanel, které byly zdobeny krajkou. Přesto nebylo nošení kalhotek běžnou každodenní činností, chudé ženy je nenosily vůbec, pro jejich vysoké pořizovací náklady. Revoluce rozmachu a masové rozšíření používání spodních kalhotek nastává až ve druhé polovině 19. století spolu s tovární výrobou a zlevněním zboží. Proměnou prošlo i postavení ženy ve společnosti, kdy má žena více volnosti a začíná pracovat mimo domov. To vede k novému stylu oblékání, kdy se svrchní sukně zkracují a tím se postupně zmenšují i kalhotky.

Obr. 1 Dámské spodní kalhotky s výšivkou holubice, bavlna, výšivka, kolem r. 1915

Obr. 2 Dámské spodní nohavice s krajkou, bavlna, krajka, kolem r. 1890

Obr. 3 Detail, výšivka s motivem holubice

Císařský diplom pro Trnovany

Dne 19. listopadu 1910, tedy právě před sto lety, povýšil rakousko-uherský císař František Josef I. rychle se rozvíjející a dosud samostatnou obec Trnovany na město s vlastní městskou samosprávou i znakem, jehož udělení bylo součástí diplomu. Vyhotovení bylo provedeno kaligrafickým rukopisem s bohatou dekorací na čtyřech listech papíru vložených do desek, které jsou potaženy vínovým sametem a ozdobeny zlatou císařskou orlicí, na šňůře je přivěšena nezbytná pečeť z červeného vosku ve zlatém pouzdře.

Přepis textu diplomu v českém překladu:

MY FRANTIŠEK JOSEF PRVNÍ ---- z Boží milosti *CÍSAŘ RAKOUSKÝ*, apoštolský král Uher, král Čech, Dalmácie, Chorvatska, Slavonska, Haliče, Ladomerie a Ilyrie, arcivévoda rakouský; velkovévoda krakovský; vévoda lotrinský, salcburský, štyrský, korutanský, kraňský, bukovinský, hornoa dolnoslezský; velkokníže sedmihradský; markrabě moravský; oknížený hrabě habsburský a tyrolský, etc., etc., etc. ---- jsme se v Naši císařské a královské moci cítili pohnuti, s Naším rozhodnutím z 24. května 1910 Naši věrnou obec *TRNOVAN* v Našem dědičném království Českém v nejmilostivějším uznání jejího spořádaného komunálního charakteru a zdárného rozkvětu na prosbu obecního zastupitelstva povýšit na město ---- Rovněž jsme My Našemu věrnému městu *TRNOVANŮM* povolili vedení dále popsaneho a v barvě představeného znaku, jakož: *Modrý štít rozdělený napříč stříbrným břevnem. V horním poli štítu se tyčí za zvlněným žitným polem hora korunovaná zámek. Před ---- polem mezi dvěma mladými stromy stojí pluh, to vše vyobrazeno přirozeně. V dolním poli štítu je zlatá Merkurova hůl, situovaná jako kůl, doprovázena po každé z obou stran stříbrnou vázou. Na horním okraji štítu, obklopeném ornamentálním olemováním bronzového zbarvení, spočívá stříbrně zbarvená koruna ze zdva s pěti viditelnými (zuby) cimbuří. K osvědčení tohoto jsme přítomný diplom podepsali vlastnoručně Naším císařským jménem a nechali jsme připojit Naši císařskou majestátní pečeť. Dáno a vyhotoveno Naším milým a věrným skutečným tajným radou a ministrem vnitra Guidem svobodným pánem z Haerdltu, rytířem Našeho rakouského císařského Řádu Železné koruny první třídy, etc., ---- v Našem říšském, hlavním a rezidenčním městě *VÍDNI* devatenáctého listopadu roku devatenáct set deset.*

(podpis Františka Josefa I.)

Ministr vnitra: (podpis Guido Haerdla)

Dle nejprůněležitějších rozkazů Jeho císařského a královského Majestátu: (podpis ministerského rady Felixe von Schmidt-Gasteiger)

Exponát měsíce listopadu připravil PhDr. Jan Kilián, Ph.D., kurátor sbírek historická fotografie, lázeňství a fotografie ze sbírek Clary-Aldringenů

Teplíce spatřené... Karel Hynek Mácha a Teplíce

Končí rok 2010, kdy si připomínáme jubileum narození básníka Karla Hynka Máchy roku 1810, básníka Máje, kde rozezvučel češtinu v nepřeberné škále znovuobjevovaného jazyka a českou krajinu vykreslil v liniích a detailech, jak ji může popsat jen ten, jenž ji sám důvěrně poznal: „zemi krásnou, zemi milovanou, kolébku mou i hrob můj...“

Výlety - pěší poutě Mácha podnikl po Čechách několikrát se svými přáteli. Málo se zachovalo v písemné podobě, např. v literárním díle Pout' krkonošská. Ale přesto se zachovala řada dokladů na tato putování v pozůstalosti K. H. Máchy. Jsou to kresby v jeho sešitech. Středem Máchova kreslířského zájmu byly pohledy na hrady, zámky a hradní zříceniny. Lze z nich vysledovat jednotlivé větší cesty. Rozlišit je a rekonstruovat je chronologicky napomáhá vlastnoruční očíslovaný Máchův tzv. soupis hradů spatřených.

První pěší putování podnikl roku 1832 na Bezděz, k cestě se váží čísla kreseb hradů 8 až 16. V červenci 1833 se do kraje pod Bezdězem vrátil, svědčí o tom v soupisu čísla 19 až 39, mezi nimiž nalezneme kresby hradů z našeho nedalekého okolí - Opárno, Ostrý u Milešova, Vrabinec, Skalku, Házmburk a Košťál. Další tzv. krkonošskou cestu prošel koncem srpna roku 1833. Pravděpodobně v létě roku 1834 ještě před svou cestou do Itálie přešel České středohoří na úpatí Krušných hor a malebným údolím došel do Teplíc, pokračoval do Krupky, asi přes Kyšperk k Ústí nad Labem na Střekov. Písemná svědectví se nezachovala, leč o pěším putování za básníka „vypovídají“ jeho kresby zámku a hradů na Teplickou čísla 55 až 61.

Od Lovosic vystoupal po silnici na Teplíce po úpatí Lovoše a sestoupil k Velemínu, kde však opustil pražskou silnici a vydal se ještě před vší doleva k Milešovu, Máchova kresba (č.55) tamního zámku se nezachovala. Lze předpokládat, že pohled na zámek ho zaujal z jihozápadního směru, tj. obraz Milešovky a v popředí renesanční stavba zámku na skále nad vodní hladinou rybníka. Tento pohled se mu naskytl, když stoupal po cestě z Milešova na Kostomlaty. Tam ho zaujaly zříceniny hradu, kresba hradu se zachovala (č.56). Od Kostomlat se mu otevřel pohled na hradbu Krušných hor, na jejichž úpatí ho zlákaly mohutné trosky hradu Rýzmburku nad Osekem (č.57), patřil k největším v Čechách, jak dokládá i německý název Riesenburg = Obří hrad. Měl v plánu navštívit ještě Krupku a Kyšperk (č.59 a č.61).

Pokud procházel dále lesními cestami po úbočí hor, jeho oči musel stále více a více přitahovat pohled na dominantu mezi Krušnými horami a Českým středohořím - Doubravku (Doubravskou horu, Schlossberg) s ruinami hradu z 15. století, tyčícími se nad Teplícemi. Podle Máchova „soupisu hradů spatřených“ Doubravku (č.58) kreslil celkem šestkrát, ale dochovala se pouze jedna kresba tužkou (102 x 146 mm), dnes uložená v Památníku národního písemnictví v Praze. Kresba zachytila pohled na trosky hradu od jihozápadu. Odkud je K. H. Mácha kreslil? Víme, že k zachycení věrného zobrazení detailů používal dalekohled. Na kresbě Doubravky zachytil dobře patrné ruiny věží a zbytky pevnostních zdí ze 17. století, zobrazil pohled, jaký znali návštěvníci teplických lázní 1. pol. 19. století, lákal je k romantickým vycházkám na hradby. Zlákal i básníka J. W. Goetha roku 1810 k vycházce, kdy jeho a chlapce s otcem z nedaleké vsi uvěznila bouře v ruinách hradu, jak setkání popsal ve svých vzpomínkách. Na sklonku 19. století byly zříceniny „dostavěny“.

Kde tedy hledat místo, odkud Mácha kreslil? Jihozápadně od Doubravky směrem k městu vidíme návrší (dnes nazývané Letná), na jehož vrcholku stál oblíbený cíl lázeňských hostů - restaurace Škvárovník, z jehož věže byl krásný výhled na pohádkové kopce Středohoří a Doubravku. Podíváme-li se pozorně, vidíme na kresbě vlevo dole náčrt menšího stromy zarostlého vrcholku. Dnes při pohledu z Letné vlevo vidíme tento vrcholek také ale v jiné podobě. Známe ho jako skalku s jezírkiem, která vznikla po kamenolomu a dnes je tam postavena hvězdárna. Při hledání vhodného místa musel procházet městem, co v Teplících spatřil, zda tu přenocoval, nevíme. Nezanechal žádnou písemnou zprávu z poutě po Teplickou. Pouze v jeho deníku ze září roku 1835 nalezneme záznam „...rozmlouvali jsme o Teplících.“

Exponát měsíce prosince připravila PhDr. J. Michlová, vedoucí muzejní knihovny

DOPROVODNÉ AKCE

Prostory Regionálního muzea v Teplicích, respektive teplického zámku, nejsou využívány pouze pro stálé expozice a krátkodobé výstavy muzea, ale jsou místem konání nejrůznějších kulturních a společenských akcí.

Do zámeckém klubu teplického zámku se v listopadu roku 2010 přestěhoval **JAZZ Club Teplice**, který zde pravidelně pořádá kvalitní jazzové koncerty. Naopak bývalé foyer zámeckého divadélka v západním křídle teplického zámku přestal Magistrát Statutárního města Teplice v roce 2010 využívat pro svatby a další oficiální akce města.

V rámci služeb veřejnosti bylo roce 2010 bylo zajištěno **20** pronájmů zámeckého klubu, **8** pronájmů Rokokového sálu, **5** svateb v prostorách zámku a **2** přednášky pro veřejnost.

V červnu roku 2010 byly pro veřejnost zprovozněny **nové webové stránky RMT** na staré internetové adrese **www.muzeum-teplice.cz**

RMT v roce 2010 uspořádalo celkem **11** doprovodných akcí, kterých se zúčastnilo celkem **1579** lidí.

<u>název akce</u>	<u>počet návštěvníků</u>	<u>datum</u>
<i>Noc kostelů</i>	230	28.5.
<i>VI. teplická muzejní noc</i>	831	4.6.
<i>Komentované prohlídky Zámecké zahrady</i>	48	19. a 26.6.
<i>Rumová vánice</i>	40	2.9.
<i>Kavalír (ne)tančí sám</i>	70	16.9.
<i>Čínská medicína v praxi</i>	30	21.9.
<i>2. vulkanologický seminář</i>	50	4. - 6.10.
<i>Tajemná Schlaraffia Teplitia</i>	40	25.11.
<i>Konference Turek, Švéd a Prajz</i>	100	8. - 9.11.
<i>Mikulášská nadílka</i>	140	3.12.

V pátek 28. května se teplické muzeum zapojilo do projektu **Noc kostelů** - celostátní akce, jejímž smyslem je přiblížit sakrální architekturu veřejnosti netradičním programem v nezvyklou dobu, a to v čase od 18 - 24 hodin. Účastníci Noci kostelů si na teplickém zámku mohli prohlédnout románskou kryptu s výjimečně zachovalým interiérem, jímž se krypta řadí mezi nejvýznamnější památky románské doby v Čechách. Akce měla za svitu svíček a loučí nevšední duchovní atmosféru.

Teplická muzejní noc pořádaná vždy v předvečer zahájení lázeňské sezóny v Teplicích byla v roce 2010 kvůli parlamentním volbám posunuta na pátek 4. června. Již šestá teplická muzejní noc měla v roce 2010 téma "ILUZE A REALITA".

O sobotách 19. a 26. června se v Zámecké zahradě v Teplicích konaly dopoledne dvě **komentované ornitologicko-botanické prohlídky** s odborným výkladem pracovníků přírodovědného oddělení.

Ve čtvrtek 2. září uspořádala společnost přátel Julia Payera *Julius Payer ze Šanova frajer* a RMT před Payerovým rodným domem U Jitřenky (dnes Hotel Payer) v Teplicích-Šanově happening **Rumová vánice** - pocta Juliu Payerovi k 169. výročí jeho narození.

V rámci *Dnů evropského kulturního dědictví 2010* se ve čtvrtek 16. září konalo netradičně pojaté taneční představení s dobovou hudbou - zákulisí renesanční slavnosti pod názvem **Kavalír (ne)tančí nahý**. Po vystoupení následovala prohlídka renesančního sálu zámku s původním malovaným kazetovým stropem a oknem do zámeckého kostela, které bylo více jak 20 let zakryto. Večer byl zakončen prohlídkou zámeckého kostela s výkladem PhDr. Bohuslava Chleborádové.

V úterý 21. září se uskutečnila přednáška **Čínská medicína v praxi** o tradiční čínské medicíně a jejím uplatnění v domácím ošetřování a v péči o zdraví. Přednáška, kterou vedla sinoložka Mgr. Jana Pospíšilová zabývající se tímto oborem již řadu let, byla doprovodným programem k výstavě čínské kaligrafie a malířství.

V sobotu 20. listopadu se všichni zájemci o historii a výrobu porcelánu vydali na **Malou porcelánovou cestu** městy Dubím, Duchcovem a Teplicemi. V továrně akciové společnosti Český porcelán Dubí navštívili vzorkovnu s vánočním sortimentem a seznámili se s výrobou a malováním tradičního cibuláku a hrnků. V ateliéru Design keramiky Fakulty umění a designu Univerzity J. E. Purkyně v Dubí cestovatelé shlédli kromě běžného provozu i výstavku studentských prací. Součástí akce byla derniéra výstavy grafik a skla Prof. Vladimíra Kopeckého v přílehlé Výstavní síni designu FUD a křest filmu „Ateliér Design keramiky“ za účasti autorů. Mezi nabízené aktivity v Dubí patřila také prohlídka interiéru kostela Panny Marie, který nechal postavit hrabě Carlos Clary-Aldringen podle vzoru benátského

pozdně gotického kostela La Madona dell'Orto. V Duchcově účastníci porcelánové cesty shlédli v závodě Českého porcelánu a.s. Royal Dux výrobu tradičního figurálního porcelánu s porcelánovými krajkami, váz a jiných ozdobných předmětů včetně rozsáhlé vzorkovny. V Teplících byla v muzeu v rámci této akce otevřena výstava **Pod značkou zkřížených mečů** uspořádaná k oslavě 300. výročí zahájení výroby porcelánu v Míšni.

Ve čtvrtek 25. listopadu se v 17 hodin uskutečnila v Zámeckém klubu teplického zámku přednáška **Tajemná Schlaraffia Teplitia**. Přednáška Mgr. Martina Krska, historika Muzea města Ústí nad Labem, o recesistickém světě Schlaraffie - společnosti, jejímiž ideály jsou přátelství, humor a umění, byla uspořádána u příležitosti 130. výročí založení teplické říše TEPLITIA. Říše Teplitia, založená roku 1880 jako 14. v pořadí, byla druhou nejstarší říší Schlaraffie v Čechách. Schlaraffia zavedla různé ceremoniály a rituály parodující středověk a tajné hermetické společnosti.

Také si vytvořila vlastní jazykový slang, parodující středověkou němčinu a při různých příležitostech vydávala dekorace, řády, medaile a pamětní odznaky. Řada se jich zachovala ve sbírkách teplického muzea a ty byly mimořádně prezentovány v rámci přednášky. U příležitosti výročí Teplitie byla rovněž vydána drobná dekorace, tzv. *AHNEN*.

Na závěr roku 2010 se kromě tradičních vánočních koncertů konala 3. prosinec v Rokokovém sále teplického zámku **Mikulášská nadílka** s Mikulášem, čertem, andělem a Maňáskovým divadlem Teplice.

VI. TEPLICKÁ MUZEJNÍ NOC

BcA. Jitka Bažantová

Vlastní muzejní noci předcházela i v roce 2010 muzejní „noc“ pro děti od 15 – 17 hodin se speciálně upraveným programem pro dětské návštěvníky a jejich rodiče. Dětského programu se zúčastnilo 120 návštěvníků.

V 19. hodin se za zvuku bubnů otevřela brána muzea pro noční návštěvníky. Abychom uspokojili stále vzrůstající počet zájemců o akci, byly pro veřejnost připraveny tři prohlídkové trasy. Trasa A návštěvníky zavedla až do věže zámku, kde sídlila hvězdárská observatoř a esoterický kabinet s čarodějnici a věštkyní. Cestou dolů si lidé prohlédli parohovou chodbu s běžně nepřístupným oknem vedoucím do Rokokového sálu. Následovala prohlídka tajemného gotického oltáře, numismatického kabinetu a expozice lázeňství. Prohlídka trasy A byla zakončena na vnitřním nádvoří zámku, kde mohli zájemci následně zavítat do prostor románské expozice nebo románské krypty s jedinečnou site-specific instalací simulující původní obloukovou klenbu krypty, kterou speciálně pro muzejní noc zhotovil konzervátor teplického muzea Ladislav Faigl. Návštěvníky trasy B uvítala alchymistická laboratoř, poté se přesunuli do zámeckých pokojů, kde se odehrávaly „živé obrazy“ ze života Prince Charlese de Ligne, v Rokokovém sále se zaposlouchali do nádherných tónů dobové hudby v podání studentů teplické konzervatoře, aby si následně prohlédli poprvé po dvaceti letech odkryté okno do zámeckého kostela. Po následné prohlídce expozice lázeňství návštěvníci sestoupali po koňských schodech na vnitřní nádvoří zámku s románskou expozicí a kryptou. Třetí prohlídková trasa C byla bez průvodců v dobových kostýmech. Příchozí návštěvníci se mohli volně pohybovat po románské expozici v nejstarší části zámku, kde konzervátoři teplického muzea předváděli ukázky knihvazačské práce a konzervace kovů. Zájemcům byli k dispozici „mniši“ v kutnách podávající výklad o historii kláštera i proběhlém archeologickém výzkumu. VI. teplická muzejní noc vyvrcholila „ohňovou show“ Radima Lůžka ve 22 hodin na vnitřním nádvoří zámku.

2. vulkanologický seminář

Seminář Odborné skupiny vulkanologie při České geologické společnosti
Teplice, 4. 10. - 6. 10. 2010, zámecký klub teplického zámku

Mgr. Vladislav Rapprich, Ph.D., Česká geologická služba, Praha

Cílem semináře byla prezentace nejnovějších výzkumů a poznatků, učiněných předními českými odborníky ve vulkanických komplexech v Čechách i v zahraničí. Seminář byl již druhou akcí tohoto typu, navazující na setkání vulkanologů v roce 2008 v Turnově.

Na semináři se sešlo celkem 33 účastníků z Čech a 2 hosté z Německa. Formou přednášek bylo 12 témat, zaměřených na výzkum dávno vyhaslých sopek Čech z pohledu různých metodik. Vnitřní stavbu sopek je totiž například možné rekonstruovat na základě studia variací magnetického nebo gravitačního pole. Naproti tomu příčiny vulkanické aktivity podhaluje studium chemického složení vulkanických hornin. Nezbytnou součástí výzkumu sopek je pak samozřejmě vulkanologie, tedy věda, která odpovídá na otázku, jak přesně aktivita vyhaslých sopek v době jejich činnosti vypadala. Čeští vědci se však nevěnují pouze sopkám na území České republiky. V Teplících tak byly prezentovány i projekty a výsledky studia sopek v Indonésii, Spojených státech a Antarktidě. Poněkud specifickým fenoménem jsou pak sopky bahenní, kterým byla také věnována jedna přednáška, shrnující principy jejich vzniku a výskyt ve světě. Němečtí kolegové potom představili některé sopky východního Saska v blízkosti českých hranic.

Důvodem konání tohoto semináře právě v Teplících je jednak blízkost třetihorní sopečné oblasti Českého středohoří, ale také fakt, že se Teplice nachází uvnitř kráteru největší sopky České republiky. Přes úctyhodné rozměry této sopky mohou obyvatelé Teplíc zůstat v klidu, neboť tato sopka vyhasla ještě před příchodem dinosaurů. Součástí setkání byly rovněž dvě exkurze, při nichž byly přímo v terénu demonstrovány vulkanologické fenomény spojené se znělcovým vulkanizmem v oblasti mezi Bílinou a Mostem a s nejmladší fází vulkanické aktivity Českého středohoří (10 miliónů let) v okolí Měřunic a Červeného Újezdu.

Seminář se uskutečnil za podpory Severočeských dolů, a.s. a Statutárního města Teplice.

Turek, Švéd a Prajz

Vojenský živel versus město a venkov českého raného novověku

Teplice, 8. 11. - 9. 11. 2010, Rokokový sál teplického zámku

Konferenci uspořádali Regionální muzeum v Teplicích, katedra historie Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické Technické univerzity v Liberci a Ústav českých dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Liberecká katedra tak učinila u příležitosti 20. výročí svého založení.

Cílem teplické konference bylo zahájení pravidelných setkání historiků různých badatelských zájmů v Regionálním muzeu v Teplicích. Téma prvního zasedání zvolil iniciátor konference *PhDr. J. Kilián, Ph.D.* s vědomím dosud chybějícího adekvátního zpracování dané problematiky, tj. vztahu vojáků s obyvateli měst a venkova v Čechách v raném novověku.

Na konferenci přednesené příspěvky

- 1620 a 1648 - dvojitý život dvou traumat*, Michal ŠRONĚK (Ústav dějin umění AV ČR, Praha)
„Der Gott wird sie straffen...“ Vojáci v pamětech Michela Stüelera z Krupky (1629-1649), Jan KILIÁN (Regionální muzeum v Teplicích)
- „Dali se potřebovat nepříteli a přitom ve městě nadále zůstávali“*. Život ve Švédě okupovaném městě za Třicetileté války, Jiří HOFMAN (doktorand FF UP Olomouc)
- „Krvavá Maria sine maculae neb poškvrvny“*. K sakrálnímu zázemí válek o katolické přežití v českých zemích 17. a 18. století, Martin GAŽI - Zdeňka PROKOPOVÁ (NPÚ České Budějovice)
- Bavor, Prus a Francouz - obavy, naděje, skutky*, Eduard MAUR (Univerz. Pardubice a FF UK Praha)
- Bočkajova vojska a Brno*, Hana JORDÁNKOVÁ - Ludmila SULITKOVÁ (Archiv města Brna; FF UJEP Ústí nad Labem)
- Důsledky třicetileté války pro mělnické panství*, Jiří KOUMAR (FF UJEP Ústí nad Labem)
- Francouzsko-bavorská okupace Prahy očima pražského měšťana* (diskusní příspěvek), Jan MATOUŠEK (student FF UK Praha)
- K dopadu událostí třicetileté války na prostředí moravských klášterů a poutních míst. Konfesní konfrontace ve světle katolických pramenů* (vybrané příklady), Jiří MIHOLA (PeDF MUNI Brno)
- Komunikace mezi měšťkými a armádními elitami ve zdech „cisařsko-královské hlavní a hraniční pevnosti“ Olomouc v polovině 18. století*, Vítězslav PRCHAL (Univerzita Pardubice)
- Město Most na sklonku třicetileté války a tamní válečné dozvuky*, Eva NĚMEČKOVÁ (doktorandka FF UJEP Ústí nad Labem)
- Mezi eschatologií, propagandou a pragmatismem. Turci očima české šlechtické společnosti 16. a počátku 17. století*, Marie KOLDINSKÁ (FF UK Praha)
- Obraz Turkov (Osmanov) v dobové literatuře*, Tünde LENGYELOVÁ (Historický ústav Slovenskej akadémie vied v Bratislave)
- Obsazení a obléhání pražských měst Švédě očima současníků*, Zdeněk HOJDA (FF UK Praha)
- Obsazení Prahy Prusy roku 1744*, Ondřej BASTL (Archiv hlavního města Prahy)
- Pfui, Leopolde! Protiturecká propaganda v raněnovověkých kronikách ze Žitavy*, Milan SVOBODA (FP TU Liberec)
- Plzeň za třicetileté války*, Oldřich KORTUS (Praha)
- Pruská letáková propaganda k prusko-rakouským konfliktům 18. století*, Jana HUBKOVÁ (Muzeum města Ústí nad Labem)
- Přichází přítel, nebo nepřítel? Opavsko a Krnovsko mezi loajalitou, pasivitou a kolaborací za dánského vpádu v letech 1626 až 1627*, Vít MIŠAGA (doktorand FF UK Praha)
- Strategie venkovského obyvatelstva ve válečném konfliktu raného novověku. Prameny, metody (a limity) výzkumu*, Jaroslav ŠULC (SOKA Praha-západ)
- Vetřelci, nebo partneři? Důstojníci v očích městské elity (Příklad královského města Českých Budějovic za třicetileté války)*, Tomáš STERNECK (HÚ AV ČR; České Budějovice)
- Vojáci v Rakovníku za třicetileté války*, Jan ČERNÝ (SOKA Rakovník)
- Vojáci v Uherském Brodě v 16.-18. století*, Petr ZEMEK (Muzeum J. A. Komenského Uherský Brod)
- Vojenské excesy ve Slaném za třicetileté války* (diskusní příspěvek), Romana KMOCHOVÁ (studentka FF UK Praha)
- Vojsko - klíčový problém městské správy v Čechách za třicetileté války?*, Marek ĐURČANSKÝ (Archiv UK Praha)
- Vplyv pobytu cisárskych vojsk v Skalici v rokoch 1683 - 1685 na hospodárenie mesta*, Richard DRŠKA (Muzeum Skalica)

SLUŽBY BADATELŮM A VEŘEJNOSTI

V roce 2010 bylo odbornými pracovníky RMT uskutečněno **25** výpůjček **1850** sbírkových předmětů, z toho **1059** sbírkových knih ke studijním účelům v knihovně, zajištěno **1093** badatelských návštěv (z toho **1048** v knihovně) a **28** smluv o užití věci.

Odbornými pracovníky bylo uskutečněno **79** komentovaných prohlídek expozic a výstav a **19** odborných přednášek pro školy, dále bylo poskytnuto **335** odborných konzultací a zodpovězeno **541** dotazů badatelům, studentům, organizacím a širší veřejnost, vypracováno **19** rešerší a mimo edice RMT publikováno **21** odborných článků a studií.

Archeologické oddělení - 12 badatelů, 18 konzultací, 3 komentované prohlídky, 10 přednášek pro školy, 4 rešerše, 6 článků, 3 rozhlasové pořady, 5 referátů, 1 příspěvek do Zpráv a studií RMT

Historické oddělení - 26 badatelů, 23 konzultací, 541 dotazů, 15 rešerší, 5 přednášek pro školy, 2 veřejné přednášky, 3 komentované prohlídky expozic, 2 články, 3 recenze na knihu, 3 příspěvky do Zpráv a studií RMT, realizace 1 konference

Knihovna - 1048 badatelů, 3 články, 203 konzultací, 4 veřejné přednášky (387 lidí), 1 exkurze v knihovně v Oseku (8 osob), 60 výkladů k výstavě, 1 příspěvek do Zpráv a studií RMT

Přírodovědné oddělení - 7 badatelů, 91 konzultací, 1 exkurze, 4 (90 dětí) přednášky pro školy, 4 komentované prohlídky výstavy, 2 prohlídky Zámecké zahrady v Teplicích s výkladem (48 osob), 10 článků (8 ve spolupráci s jinými autory), 7 příspěvků do Zpráv a studií RMT, realizace 1 semináře

Archeologické oddělení v roce 2010 vypracovalo **298** odborných stanovisek na požádání institucí a investorů, provedlo **13** terénních záchranných archeologických výzkumů, **74** archeologických dohledů a **4** povrchové prospekce.

Nabídka programů pro školy v roce 2010

<http://www.muzeum-teplice.cz/programy-pro-skoly/>

Mineralogie Teplicka - komentovaná prohlídka expozice

Zkameněliny Teplicka - přednáška s prezentací

Ptáci a savci severozápadních Čech - přednáška s prezentací

Pravěk – Teplicko a Podkrušnohoří - komentovaná prohlídka expozice

Historie města Teplice - přednáška s prezentací

Příběh královny Judity - komentovaná prohlídka expozice

Záchranný archeologický výzkum v Hostomicích, okr. Teplice, v roce 2009 - 2010

PhDr. Alexandra Rusó

V důsledku plánované stavby vodní nádrže v Hostomicích, přikročilo v roce 2009 - 2010 archeologické oddělení RMT v poloze určené k zatopení k záchrannému archeologickému výzkumu na základě již předchozího archeologického dohledu, provedeného při založení sloupů elektrického vedení, při němž a v rámci souvisejícího průzkumu byly již v roce 1999 nalezeny pravěké a raně středověké zlomky keramiky. Cílem výzkumu bylo zjištění existence a rozsahu antropogenní aktivity.

V závěru roku 2009 bylo na základě smlouvy s Městysem Hostomice nad Bílinou firmou "Aleš Bartes" za účasti archeoložky Regionálního muzea v Teplicích PhDr. Alexandry Rusó během zhruba dvou týdnů položeno 17 zjišťovacích sond na obou březích Kladubského potoka v celkové délce cca 500 m. Šířka jejich pruhů činila 2,10 - 2,20 m, celkem tedy bylo odkryto 1100 m², hloubka sondáží kolísala podle mocnosti nadložních vrstev od 0,6 m do 2 - 3 m s různým přesahem. Průběh a rozsah sond i nalezených objektů byl geodeticky zaměřen a graficky zpracován.

Objev pece z konce 9. - 1. poloviny 9. století př. Kr. začišťovací práce

V roce 2010 však bylo Městysem Hostomice archeologickému oddělení RMT ústy starostky H. Haklové sděleno, že od výstavby nádrže bude pro nedostatek finančních prostředků upuštěno a na dokončení archeologického výzkumu může být poskytnut jen minimální objem peněz. Tato skutečnost se odrazila na způsobu pokračování rozpracovaného záchranného výzkumu. Záměr byl zúžen na vytěžení a zdokumentování alespoň vybraných úseků a objektů, nalezených zjišťovacími sondami v r. 2009, na jejich

datování a určení antropogenních aktivit ve zkoumané poloze s tím, že firma "Archeobohemia, o.p.s." (následovník firmy "Aleš Bartes") poskytne jen pracovní síly potřebné při terénních úkonech a další práce spojené s dopracováním dokumentace a se zpracováním materiálu bude zajišťovat již samotná autorka výzkumu v rámci plánu práce archeologického oddělení RMT. Terénní práce v září 2010 byly realizovány pod přímým vedením PhDr. A. Rusó během 12 dnů, zpracování výsledků dosud probíhá.

Výzkumem bylo během obou fází (2009, 2010) zjištěno v hloubce 0,6 až cca 2m 62 kulturních objektů. Detailně bylo prozkoumáno zhruba 40 úseků kulturních vrstev a 30 z uvedených objektů. Ty v dané poloze dokládají těžbu sprašových hlín v době mladší fáze kultury halštatské až staršího laténu (předběžné, rámcově zařazení, cca 7. až 4. století před Kristem) a dominující sídliště slovanské (v rozpětí cca od konce 8. století do 70. let 9. století po Kristu) s ojedinělými stopami zatím nejasných aktivit z neolitu (5. - 4. tisíciletí před Kristem. Celkem bylo získáno 1335 kusů a 77 souborů sbírkových předmětů. Střepy z nádob a kovové předměty byly umyty, konzervovány, nalezené kosti byly odeslány k analýzám a některé uhlíky zaslány k radiokarbonovému datování metodou C14. Po systematické evidenci nálezů a po vyhodnocení nálezových situací budou zahájeny práce na ucelené nálezové zprávě a na zveřejnění důležitých poznatků.

Motyčkovitý nástroj ke zpracování dřeva

Z knihovny keramické školy v Teplicích

PhDr. Jana Michlová

Státní odborná škola pro keramiku a příbuzná umělecká řemesla byla v Teplicích otevřena roku 1874 v návaznosti na rozvíjející se průmysl keramický a sklářský ve městě a blízkém okolí. Po jejím otevření 10. ledna 1875 zde vyučoval pouze jeden učitel Franz Laube (17.5.1830 Teplice - 5.12.1906 Teplice) dva žáky denního studia (a 50 večerního a nedělního kurzu) v rohové místnosti kreslírny chlapecké školy na Školním náměstí /Benešovo nám/. S růstem zájmu se škola přestěhovala roku 1881 do větších prostor v zadním traktu hotelu Dittrich /Thermia/ a konečně roku 1887 získala škola novou budovu v Alejní ulici. Škola měla přes 200 (např. roku 1929 to bylo 248) žáků. Kromě ředitele působilo na škole deset profesorů, pět učitelů a tři tzv. vedlejší učitelé. Sbor vyučujících dosahoval výborných výsledků.

Vynikající úroveň školy lze doložit řadou uznání a vyznamenání z výstav a soutěží, kterých se škola účastnila již v prvních letech po svém založení (1876 Mnichov, 1889 Vídeň, 1891 Praha, 1900 Paříž, 1902 Turín a Londýn, 1904 St. Louis, 1916 Berlín, 1917 Vídeň, 1925 Paříž a další). Tři ročníky denního studia byly rozděleny na oddělení pro jemnou a stavební keramiku, modelářství, několik oborů malířství a štukatérství. Žáci byli po absolvování vyhledávanými pracovníky, nacházeli uplatnění v praxi jako umělečtí návrháři, ve výrobě keramických a sklářských podniků a další se vraceli na školy obdobného zaměření jako vyučující. Celkový počet absolventů přesáhl 11 tisíc žáků. Vybavení školy se rozrůstalo a bylo na vysoké úrovni, jak technické zázemí tak i sbírky, které obsahovaly 8081 předmětů.

K fondu rozrůstajících sbírek školy patřila také knihovna tehdy s 3197 svazky knih a obrazů a žákovská knihovna s 998 svazky. Úrovni školy odpovídala i péče o získávání odpovídající literatury. Od samého počátku rostla knižní sbírka soustavným získáváním potřebných titulů k technologii jednotlivých oborů, uměleckých předloh, umělecko-historické literatury a další. Škole v pohraničí se nevyhnulo vzrůstající napětí ze sousedního Německa v třicátých letech 20. století. V agendě k vedení knihovny nám situaci dokumentují oběžníky Ministerstva školství a národní osvěty. Jsou to především požadavky na vyřazení nevhodné literatury z žákovských, případně i z učitelských knihoven. Jednalo se v roce 1933 o závadný časopis *Jugendzeitschrift*, 1934 bylo šetřeno, zda byl zaslán ze Stuttgartu propagační materiál z *Deutscher Auslands Institut* a škola obdržela oběžníky k zákazu knih od Ewalda Banse: *Lexikon der Geographie* (Lipsko 1933) a od W. Stepana: *Im Morgenrot des deutschen Reiches* (Dresden - Lipsko, Alex. Köhler). Téhož roku dostala škola také oběžník k vyřazení 36. ročníku stenografického časopisu: *Stift Heil*. Roku 1935 byl rozeslán zákaz na knihu Wilhelma Pleyera: *Aus Bauernland*, kterou vydal Svaz Němců v Čechách (*Bund der Deutschen in Böhmen*) a zákaz nákupu knihy Lehmann E.: *Sudetendeutsche Volkskunde*, roku 1937 byla vyřazena kniha Hanse Watzlika: *Land* (Lipsko 1929) pro nesprávné výroky k soužití Němců a Čechů. Nalezneme však i jako důvěrné doporučení z 25.10.1934 nepropagovat mezi studenty film Nikola Šuhaj loupežník a stejnojmenný román Ivana Olbrachta přeradit z žákovské do učitelské knihovny. O stupňujícím napětí v pohraničí svědčí i dokument dokreslující (netýká se sice fondů knihoven) vyvrcholení dění třicátých let v příhraničních oblastech republiky. Jedná se o oběžník MŠNO z 5.6.1938 o zákazu nošení uniforem, jejich částí nebo odznaků spolku Svazu německých turnerů žáky odborných učilišť.

Knihovna byla nadále doplňována i po válce, kdy byla součástí vybavení Vyšší průmyslové školy strojnické pro sklářství a keramiku v Teplicích. V polovině padesátých let však škola změnila obory a tím došlo k vyřazení literatury oborů keramiky a sklářství

z knihovny. 975 svazků z Učitelství knihovny se převedlo do fondu Střední průmyslové školy strojnické, 55 svazků do učiliště. Tři knihy převzala ředitelka Okresní lidové knihovny Jarmila Trágová již 6. března 1956 a dva tituly převzal 28. listopadu 1959 do okresního archivu Dr. Přemysl Peer. Zůstatek fondu školní knihovny byl připraven k převedení ve sborově učiliště v Alejní ulici. Jednalo se o 2434 svazků, jak napsala Ing. Dana Němcová, správce knihovny do nedatované Zprávy o předání učitelství knihovny.

Podle slov (na dotaz autorky po objevení fondu na půdě zámku roku 1980) někdejšího vedoucího knihovny muzea Mgr. Jaromíra Macka byl zbytek fondu převzat muzeem koncem padesátých nebo počátkem šedesátých let 20. století a uložen v podkroví západního křídla zámku mimo prostory vlastní knihovny. Za pomoci pracovníků historického oddělení PhDr. Pavla Vlčka a Jaroslavy Glogarové (Dvořákové) vybrala pracovnice knihovny J. Michlová z prostor půdy ke zpracování a zařazení do fondu odborné literatury knihovny sice neúplné ale cenné řady časopisů (Die Kunst, Dekorative Kunst, Kunst und Handwerk, později Keramische Monatshefte, Berliner Architekturwelt, Keramische Rundschau, Allgemeine Glas, Keramos-Monatschrift, Sprechsaal a další). Zprvu se jednalo o 102 svazků, v práci poté pokračovala až po návratu z mateřské dovolené v roce 1983, kdy opět velmi obětavě pomohly s vyříděním fondu bývalé keramické školy pracovnice historického oddělení muzea, Mgr. J. Budinská, Mgr. V. Klusáčková (Bubnová), J. Dvořáková, PhDr. B. Šálková (Chleborádová) ad. Po prohlídce konzervátory a uložení do vhodného prostředí v depozitáři knihovny v další budově muzea v ulici T. G. Masaryka byly knihy zaevidovány v přírůstkovém seznamu knihovny. Při zpracování jmenného katalogu následně pomáhala v roce 1990 jako brigádnice Blanka Vostrubová, bývalá knihovnice Městské knihovny v Duchcově. Po přestěhování z místa dočasného depozitáře (z důvodu restituce vily) zpět na zámek a po rekonstrukci knihovny byl zpracovaný knižní fond uložen v depozitáři jako samostatný celek s 1283 svazky. Fond je cenný nejen jako doklad existence keramické školy v Teplicích, která svým významem vždy přesahovala daný region, ale je živým zdrojem pro badatele.

V zachovaném souboru literatury nalezneme velmi málo literatury, která má úzký vztah k regionu, například místem vydání. Můžeme se ale ve fondu setkat s měsíčníkem Erde und Stein, oborovým časopisem pro průmysl stavebních hmot, který od roku 1931 vydával v Ústí nad Labem orgán Německého ústředního svazu stavebního průmyslu v Československu (Kalk-Ziegel- und Steinindustrie) nebo Zehn Jahre Keramik (Deset let keramiky) v roce 1930 vydané v Ústí nad Labem. Zaujme nás také kniha vydaná v Teplicích roku 1933, kterou vlastním nákladem nechal vytisknout autor. Titul *Das ländliche Wohnhaus (Venkovský obytný dům)* napsal Ing. Rudolf Geissler, akademický architekt.

Kniha si zaslouží naši pozornost nejen jako teplický regionální tisk ale zákulisím jejího vzniku. V publikaci autor představil své dosavadní dílo. Realizované architektonické návrhy jsou představeny 150 kresbami v měřítku 1:200 a 68 fotografiemi na 209 stránkách. Vytištění svěřil architekt R. Geissler teplické tiskárně B. Wächtera, která na tisk zvolila kvalitní křídový papír a opatřila publikaci pevnou vazbou s použitím režného plátna na potah desek knihy s titulkem v hnědé barvě na přední desce a na hřbetu. Na třiceti stranách úvodního textu autor vysvětluje své názory na výstavbu obydlí pro soudobého obyvatele průmyslových oblastí severních Čech, přičemž vycházel ze soudobé situace hospodářské nouze, navrhoval domy menších rozměrů pro střední stav, dělníky, zaměstnance a řemeslníky, pamatuje i na nezaměstnané. Působil v Ústí nad Labem, kde se stal členem uměleckého spolku Metznerbund a kde se uplatnil jako architekt.

Rudolf Geissler se narodil v Liberci 16.2.1897 (pozn. 1.). Po maturitě na státním reálném gymnáziu v Liberci, pokračoval ve studiu v letech 1912 až 1915 večerními kurzy na

Umělecké škole při libereckém Umělecko-průmyslovém muzeu. V roce 1922 odešel do Drážďan studovat architekturu na Státní akademii výtvarného umění, studium ukončil na podzim 1925. Krátce pracoval v Liberci v atelieru architekta Antona Krapfa (1919) a pro Železobetonářskou společnost (září 1919 - duben 1920). Od května 1922 začal pracovat ve stavební kanceláři Schichtových závodů (do září 1922) tedy v době, kdy průmyslník Georg Schicht (1884 Novosedlice u Ústí n. L. - 1961 Londýn) nechal pro své zaměstnance projektovat a vystavět obytné kolonie na Střekově (část Ústí n. L.). R. Geissler se uchytil po odchodu od G. Schichta jako odborný učitel na školách v Ústí (1922 - 1930) a Liberci (1928 - 1930). Vytvořil návrh sídliště rodinných domků ve Střekově (připomínané také jako Lesní sídliště) a řadu dalších staveb v okolí Ústí n. L. (většinou realizováno v letech 1928 - 1932). A od listopadu 1925 vedl samostatnou stavební kancelář až do konce roku 1930, kdy byl 1. prosince 1930 jmenován profesorem a poté 3. ledna 1931 nastoupil na keramickou školu v Teplicích. Následujícího dne složil služební přísahu. Učil dějiny uměleckých slohů (Stilgeschichte), technické konstrukční kreslení, kurzy pro zvyšování kvalifikace a vedl kabinet IX A, B, C a D.

Služebnímu slibu dodržení věrnosti československému státu se měl zpronevěřit a byl proto obžalován státním zastupitelstvím v Litoměřicích 2. ledna 1934 podle par. 2 zákona 50/23 Sb., že „nezachovával vážnost svého stavu a vydával se za člena určité politické strany, ačkoliv jím nebyl, a snažil se předstíráním získat hmotné výhody a zlepšení služebního postavení“. Obžaloby byl Rudolf Geissler sice zproštěn, ale následovalo disciplinární jednání z podnětu Ministerstva školství a národní osvěty a komisi mu byl v únoru 1936 uložen pořádkový trest výtky, která mu byla sdělena písemně 24. března 1936. Odpověděl dopisem, kde se ospravedlňoval a ohradil se proti nařčení ze snahy o získávání výhod, ale současně se i doznal k nepravdivému uvedení příslušnosti k určité politické straně. V závěru dopisu dal na vědomí svou výpověď k 15. dubnu 1936. Lze se domnívat, že Geissler na sebe vydáním knihy roku 1933 upoutal pozornost odborníků, jak dokládají i kladná hodnocení architektů a vysokoškolských profesorů z Prahy (Theodor Bach, Artur Payr, F. Lehmann), Heinricha Fanty z Brna, Emila Högga, Wilhelma Kreise z Drážďan, H. Tessenowa a G. Steinmetze z Berlína, F. Schumachera z Hamburгу nebo C. Holzmeistersa z Vídně (pozn. 2) a otevřel si tím i nové možnosti profesního vzestupu. V nevhodné době vzrůstajících obav Československé republiky se ucházel o profesuru na architektuře v Německu, což mu přineslo dočasné suspendování a nakonec odchod ze státní služby. Uplatnění hledal pravděpodobně na Liberecku, nové místo si našel v německém Beuthenu (dnes Bytom v Polsku). O jeho dalším osudu v nadcházejících letech války nemáme zprávy.

Zřejmě i na své ospravedlnění věnoval při odchodu knihovně keramické školy publikaci *Das ländliche Wohnhaus* s věnováním datovaném 28.3.1936 (pozn. 3). V dopise s výpovědí a vysvětlením snah svého působení na škole v Teplicích zasláné řediteli (dáno na vědomí všem učitelům, jak svědčí jejich podpisy na rubu) zdůraznil svou velkou snahu o rozvoj žáků po odborné i duševní stránce a účtu, kterou cítil vůči kolegům.

V době, kdy R. Geissler psal publikaci bydlel v Teplicích za zámeckou zahradou v ulici Eckharthwall 22, z oken bytu se díval na obdobnou kolonii rodinných domků - nazývanou Goetheplan - pro teplické zaměstnance železnice, elektrárny a škol. Sídliště Goetheplan bylo postaveno na jižním úpatí za zámeckou zahradou (bývalý vinohrad zámeckého statku, dnes Valy) v doznívajícím secesním stylu v první polovině dvacátých let 20. století. Do jednoho z těchto útulných domků (Eckharthwall 5) se nastěhoval po svatbě roku 1932 s druhou manželkou Elfriedou (nar. 1902 v Ústí n. L.), jak dokládá i jeho korespondence psaná z této adresy. Zde v prosinci roku 1933 dopsal předmluvu ke knize *Das ländliche Wohnhaus*. (pozn. 4). Uveřejnil v ní pod číslem 9 i návrh stavby vilky v Teplicích pro úředníka městské správy

Dr. Fr. Zemana (obr. 1), jedná se o čp. 1914 (odhad autorky, dnes přestavěno). Navrhoval i další domy v Teplicích, např. na Goetheplan, Egmontweg 2059/11 (dohledáno autorkou podle fotografie, pozn. 5) pro Julii Fleischerovou, manželku ředitele školy pro zvyšování kvalifikace. O dalších realizacích nevíme, ale můžeme je připustit. V Teplicích také autor získal mnoho snímků interiérů, kterými ve své publikaci ilustroval obrazový popis různých domů. Jedná se především o snímky na straně 95 a 96 u čísla 11 (Sřekov), 122 u čísla 15 (Vaňov), dále snímek na straně 154 u čísla 19 (Brná) a u stavby číslo 20 snímek na straně 164. Všechny snímky byly pořízeny v jediném domě. Jednalo se o byt v Teplicích Hebbelstrasse

čp. 1939 keramika a sochaře Hanse Lifky (nar. 29.3.1905 v Teplicích), odborného učitele teplické keramické školy. Kromě dalších detailů to dokládají kachlová kamna na snímku na str. 95 a 96 Geisslerovy knihy. Hans Lifka si kamna sám zhotovil (srovnej snímek na str. 85 v publikaci Hans Lifka. Plastik und Keramik, 1990). Další snímky interiérů použité v publikaci pocházejí podle detailů také bezpochyby pouze z jediného bytu. Domněnkou zůstává, zda se může jednat také o byt Hanse Lifky nebo architekta Geisslera ve Vaňově č. 106, kde žil s první ženou Elisabethou a synem Johannem Franzem (nar. 25.7.1928).

Stopa působení Rudolfa Geisslera zůstává v našem regionu viditelná a živoucí i po osmdesáti letech. Již z dále můžeme vidět

nepravidelně rozmístěné stavby jednotlivých domků sídliště pod lesem vysoko ve stráni nad Sřekovem. S nepravidelnou sítí uliček poskytují i dnešním obyvatelům (pozn. 6) domov s důrazem na vše, co poskytuje život na venkově, zde však v bezprostřední blízkosti a návaznosti na velký průmyslový podnik a na ústecké labské údolí těžce poznamenané průmyslem.

PRAMENY A LITERATURA

- a) Archivní materiály ke školství Státního oblastního archivu v Litoměřicích, pobočka Teplice
- b) Fond keramické školy v Teplicích, součást fondů Knihovny Regionálního muzea v Teplicích (TPE001)
  - 1) ADRESSBUCH
Adressbuch Teplitz-Schönau-Turn 1933.32 Jg., 1936. 33 Jg. 2 sv.
  - 2) BIOGRAPHISCHES
Biographisches Lexikon zur Geschichte der böhmischen Länder. I. A-H., II. I-M., III, N-Sch München : R. Oldenbourg, 1979-2000. 3 sv.
  - 3) DĚJINY
Dějiny města Ústí nad Labem / Vladimír Kaiser, Kristina Kaiserová. Ústí nad Labem : Město Ústí nad Labem, 1995. 369 s. : il.
  - 4) Encyklopedie architektů, stavitelů, zedníků a kameníků v Čechách / [zpracovali Pavel Vlček (editor) ... et al.]. Vyd. 1. Praha, Academia, 2004. 761 s.
  - 5) LIFKA, Hans. Plastik und Keramik. Das Lebenswerk eines sudetendeutschen Lehrers Bildhauers und Keramikers / Hans Lifka. Wunsiedel-Holenbrunn : Gesamtherstellung Druckhaus J. Keltsch, 1990. 112 s.

6) STADT

Stadt und Kreis Teplitz-Schönau : Unsere unvergessene Heimat. 1. Aufl.

Frankfurt am Main : Arbeitskreis Heimatbuch, 1994.829 s., černobíl. fotogr.

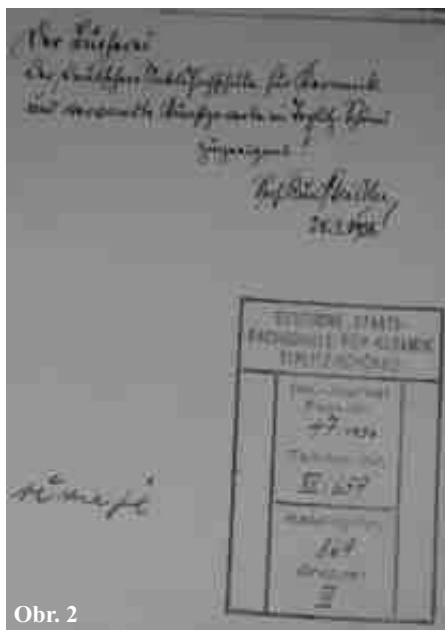
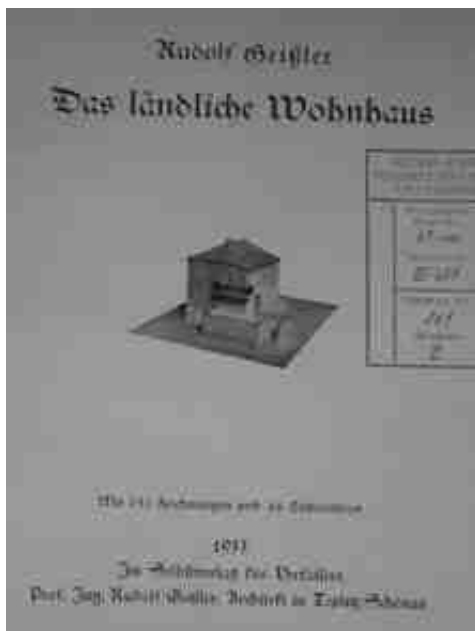
7) TEUCHERT, Karl

Die Staatsfachschule für Keramik und verwandte Kunstgewerbe in Teplitz- Schönau.

In:Stadt und Kreis Teplitz-Schönau : Unsere unvergessene Heimat.1994. s.276-278.

POZNÁMKY

- 1) Podnětem k shromáždění a upřesnění informací bylo zjištění, že existují pouze zmínky (viz. lit. 3, 4) nebo i mylné informace (viz. záznam in: Autority k soubornému katalogu NK Praha jk01032381, uvedeno chybně Geissler, Rudolf, 1875 Žamberk - 1955 Horka u popisovaného titulu).
- 2) Wächterova tiskárna vytiskla k vydání propagační dvoulíst, kde jsou uvedeny ukázky z posudků.
- 3) Viz Obr. 2 s vyobrazením předsádky knihy s věnováním: Knihovně německé státní odborné školy pro keramiku a příbuzná umělecká řemesla v Teplicích Šanově věnuje Prof. Rud. Geissler 28.3.1936.
- 4) Drobná stavba altánu v zahradě u domu v někdejší Eckhartwall 5 může být také realizací jeho návrhu z doby, kdy zde bydlel.
- 5) Dohledáno podle fotografie zaslané panem Johanem Geisslerem, synem architekta Rudolfa Geisslera, za fotografie tímto děkujeme.
- 6) Poděkování náleží p. Hlavatému za zprávu o uvedení jmen Rudolfa Geisslera jako architekta a (Antonína?) Hamana jako stavitele domu čp. 454 ve Švabinského ulici 65 na Sřekově.

Obr. 2

Obr. 3 Titulní strana knihy *Das ländliche Wohnhaus* od Rudolfa Geisslera

EDIČNÍ ČINNOST

*V roce 2010 byla sestavena a vydána **Výroční zpráva Regionálního muzea v Teplicích za rok 2009** (ISBN 978-80-85321-57-9), vyšel **SBORNÍK ABSTRAKTŮ A EXKURZNÍ PRŮVODCE** z 2. vulkanologického semináře Odborné skupiny vulkanologie při České geologické společnosti v Teplicích (ISBN 978-80-85321-58-6) a byly vydány **Zprávy a studie č. 28/2010**.*

Zprávy a studie Regionálního muzea v Teplicích č. 28. Teplice : Regionální muzeum v Teplicích, 2010. 226 s. ISBN 978-80-85321-59-3, cena 200,- Kč

zprávy a studie

REGIONÁLNÍHO MUZEA V TEPLICÍCH

28 - 2010

OBSAH:

Radoň Miroslav: Robert Karl rytíř von Weinzierl (1855-1909) - archeolog v Lovosicích a Teplicích, s. 5-64

Radoň Miroslav: Rudolf Raffelt (1859-1884) - předčasně zesnulý nadějný pedagog a mineralog, s. 65-88

Radoň Miroslav: Mannsteinův kámen u Velemína a „měsíční kameny“, s. 89-98

Radoň Miroslav: Barokní pomník u Borče, s. 99-104

Čerovský Vladimír, Boček Bohuslav : Obratlovci Zámecké zahrady v Teplicích, s. 105-108

Vysoký Václav: Poznámky k výskytu některých bezobratlých (Coleoptera, Hymenoptera) v Zámecké zahradě v Teplicích, s. 109-112

Boček Bohuslav: Bylinné patro Zámecké zahrady v Teplicích, s. 113-118

Čerovský Vladimír: Avifauna přírodní rezervace Malhostický rybník v letech 2009 a 2010, s. 119-124

Wolf Jiří, Kofroňová Petra, Váša Hynek: Poznámka k ocasatým obojživelníkům (Amphibia, Urodela) na Teplicku, s. 125-132

Duchek Karel: Několik osobních poznatků k bionomii druhu *Euchalcia consona* Fabricius 1787, s. 129-132

Cajthaml Marek: Teplické účelové známky a ražebny, s. 133-158

Kilián Jan: Evangelické hnutí v Hrobu na přelomu 19. a 20. století, s. 159-164

Keller Viktor: Novodobé dějiny Teplic a Teplicka očima pamětníků - současný stav muzejního výzkumu a úkoly do budoucna, s. 165-168

Němečková Eva: Krejčovské a ševcovské cechy v Bílině a Krupce v raném novověku, s. 169-192

Mlnářik František: Rešerše „Zapomenutí hrdinové“, obec Svádov a její němečtí antifašisté v době odsunu, s. 193-202

Rusó Alexandra: PhDr. Peter Budinský - dlouholetý pracovník Regionálního muzea v Teplicích, s. 203-213

Chleborádová Bohuslava: K životnímu jubileu historičky Mgr. Jitky Budinské, s. 214-216

Michlová Jana : Poznámky k provozování divadelních společností v Teplicích na přelomu 18. a 19. století, s. 217-225

PORADNÍ ORGÁNY

VĚDECKÁ RADA

Zasedání Vědecké rady RMT se v roce 2010 nekonalo a její činnost byla na konci roku 2010 s odchodem ředitele RMT *PhDr. Dušana Špičky* do důchodu ukončena. RMT děkuje všem níže uvedeným členům Vědecké rady za spolupráci a podporu.

Členové Vědecké rady

PhDr. Anežka Baďurová - *knihovna Akademie věd ČR v Praze*

Doc. PhDr. Ludomír Kocourek, CSc. - *Vysoká škola finanční a správní v Mostě*

Vladimír Mjalovský - *předseda pobočky České numismatické společnosti v Teplicích*

PhDr. Helga Turková - *knihovna Národního muzea v Praze*

Mgr. Olga Tušicová - *šéfredaktorka Teplického deníku*

PhDr. Karel Vilím - *archivář Státního okresního archivu v Teplicích*

JUDr. Antonín Kallista - *soudce, Chomutov*

PhDr. Miroslav Dobeš - *Archeologický ústav Akademie věd ČR v Praze*

PhDr. Petr Novák, CSc. - *vedoucí odboru kultury a památkové péče KÚÚK*

PORADNÍ SBOR PRO SBÍRKOTVORNOU ČINNOST

Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost RMT se v roce 2010 sešel dvakrát (**14. dubna a 1. prosince**) a při svých jednáních vydal písemné protokoly, ve kterých zaznamenal své stanovisko k novým přírůstkům a k odpisům ze sbírek RMT.

Členové Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost

Mgr. Václav Houfek - *předseda komise, vědecký tajemník Muzea města Ústí nad Labem*

PhDr. Květoslava Kocourková - *ředitelka Státního okresního archivu v Teplicích*

RNDr. Norbert Krutský - *přírodovědec, Teplice*

PhDr. Bedřich Štauber - *ředitel Oblastního muzea v Lounech, p.o.*

Vladimír Mjalovský - *předseda pobočky České numismatické společnosti v Teplicích*

Jarmila Trágrová - *soukromá sběratelka*

ZAJÍMAVÉ AKVIZICE ROKU 2010

Kniha Schachkongress Teplitz-Schönau 1922, nákupní cena 600,- Kč

Obrazy v rámu s náměty Flájská přehrada, Okolí Hrobu a Milešovka, sign. Kupka, nákupní cena 3.000,- Kč

Kresba v rámu Černčice u Loun, sign. Kupka, nákupní cena 10.000,- Kč

33 scénických návrhů, kostýmů a prostorových studií J. Sedláčka, nákupní cena 5.000,- Kč

Korbels uchem a víkem, sklo a cín, 0,5l, rytina jelena, nákupní cena 700,- Kč

Mapa Neuste Poskarte der saemtlichen K.K. Teutsch, Vídeň 1804, nákupní cena 2.000,- Kč

Sádrový model sedící houslistky, nákupní cena 4.500,- Kč

Sedící kočka, keramika, nákupní cena 1.000,- Kč

Pes vlčák, porovina, nákupní cena 2.500,- Kč

Perokresba akvarel Teplice, nákupní cena 7.500,- Kč

Lustr pětiramenný, opálové sklo, žlutý, nákupní cena 1.500,- Kč

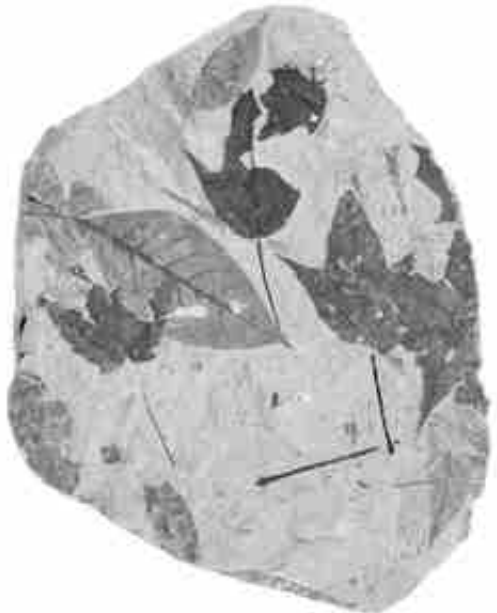
Mrkáč panenka se zvukem a pravými vlasy, nákupní cena 2.000,- Kč

Stylizovaná panenka, dřevo, poč. 20. stol., nákupní cena 200,- Kč

Nákup do geologické podsbírky

Miroslav Radoň

V roce 2010 byla za účelem obohacení geologických sbírek zakoupena kolekce 9 kusů velkých plošných vzorků fosilií třetihorní miocénní flóry mosteckého souvrství z Dolů Bílina. Tato lokalita patří k našim nejznámějším paleontologickým lokalitám s nadregionálním významem. Jedná se o soubor kvalitních vzorků pocházejících z velmi zajímavého horizontu písčito-jílovitých sedimentů tzv. bílinské delty v nadloží hnědouhelné sloje lomu Bílina. Tento horizont se vyznačuje dobře zachovanými listy bohatých rostlinných společenstev nahosemenných i krytosemenných rostlin. Na zakoupených vzorcích lze nalézt listy následujících druhů stromů: *tisovec pochybný* *Taxodium dubium*, *javor trojdílný* *Acer tricuspidatum*, *javor úzkolaločný* *Acer dasycarpoides*, *olše julianotvará* *Alnus julianiformis*, *zmarličník vroubkovaný* *Cercidiphyllum crenatum*, *ambroň evropská* *Liquidambar europaea*, *tupela Haidingerova* *Nyssa haidingeri*, *jilm jehlanovitý* *Ulmus pyramidalis*, anebo listy travin z čeledi *Poaceae*. Geologické stáří této flóry je přibližně 20 milionů let. Popisovaná kolekce doplnila stávající regionální paleontologickou sbírku, obsahující v drtivé většině pouze podobný materiál ze sběrů před 100 a více lety.

Dar do podsbírky skla

Hana Vilímová, Eva Pánková

Firma FORMY-SF, Horská 185, s. r. o., Dubí 3, která k 31. červenci 2010 ukončila svoji činnost, darovala 22. července 2010 RMT čtyřdílnou formu na vázu, 2 dýnka, razník, centrovací klíč, desku dna, kroužek a uzavírací klíč.

Tento typ litinové formy byl určen k ručnímu lisování váz. Silnostěnné vázy vyrobené touto technikou a s dekorem, který napodobuje klasický brus, byly vyráběny ve třech velikostech (200, 250, 300 mm) a to v libochovické sklárně od 60. let minulého století. Ve sbírce skla se nalézá nejvyšší varianta (inv. č. 3275).

Darovaný předmět s příslušenstvím, který byl zaevidován pod přírůstovým číslem 143/2010, již nestačil sloužit svému účelu, protože sklárna v Libochovicích, pro kterou byla tato forma určena, k 31. 3. 2006 ukončila výrobu. Byla to poslední fungující česká sklářská huť, zabývající se výrobou užitkového lisovaného skla.

Nákup do podsbírký Grafika a kresba

PhDr. Bohuslava Chleborádová

V loňském roce byla podsbírký grafiky a kresby obohacena o artefakty související nejen s historií teplického výtvarného života, ale také s tradicí teplického divadla. Z pozůstalosti významné teplické herečky Libuše Řídelové (1922-2009) byly do sbírky muzea zakoupeny její kreslené portréty z padesátých let minulého století z ateliéru teplické malířky Dagmar Boehmové (*1925) a sochaře Václava Kyselky (*1921). Vedle kreslených podobizen získalo muzeum také portrétní bustu z dílny Františka Rábela (1921-2007) a soubor portrétních fotografií z hereččina archivu.

S teplickým divadlem souvisí také nákup 28 scénických návrhů scénografa a malíře Jana Sedláčka (1922-2005), který působil v divadlech v Teplicích a Mostě. Do muzejních sbírek byl získán soubor 28 vesměs realizovaných návrhů na scény operetních představení ze 60. - 90. let 20. století. Většina kreseb působí jako samostatné výtvarné dílo a významně rozšířila kolekci děl mapujících historii teplického výtvarného, potažmo kulturního života 2. poloviny minulého století.

1

2

3

4

Obr. 1 Návrh scény muzikálu „Děkuji Ti, Evo“, Krušnohorské divadlo v Teplicích, 1964

Obr. 2 Návrh scény o operetě „Hrabě Luxemburk“, Krušnohorské divadlo v Teplicích, 1967

Obr. 3 Návrh scény k operetě „Hazardní hráč“, Krušnohorské divadlo v Teplicích, 1982

Obr. 4 Návrhy kostýmů pro parodii hry W. Shakespeara „Hamlet“

ČINNOST JEDNOTLIVÝCH ODDĚLENÍ

Archeologické oddělení

Tvorba sbírek

V roce 2010 bylo do archeologických sbírek zapsáno **69** př. č. sbírkových předmětů a jejich souborů.

Mgr. J. Hudec vypracoval **298** odborných stanovisek na požádání institucí a investorů a PhDr. L. Kursová sjednala smlouvy, včetně objednávek, s investory **25** akcí. Odborní pracovníci archeologického oddělení provedli **13** terénních záchranných archeologických výzkumů (Mgr. J. Hudec - 6, PhDr. L. Kursová - 1, Bc. L. Rypka - 1, Mgr. K. Viktorová - 1, Mgr. M. Soukup - 3, PhDr. A. Rusó - 1), **74** archeologických dohledů (Mgr. J. Hudec - 15, PhDr. L. Kursová - 8, Bc. L. Rypka - 6, Mgr. K. Viktorová - 5, Mgr. M. Soukup - 40) **3** rešerše (PhDr. A. Rusó - 1 a Mgr. K. Viktorová - 2) a **4** povrchové prospekce.

V rámci dozoru nad předpokládanou akcí „Kladrubská spojka“ provedli Mgr. J. Hudec a Mgr. M. Soukup vizuální a povrchový průzkum.

PhDr. L. Kursová studovala a dokumentovala archeologizované stavby na výzkumech AO RMT a archeologizované reliktu hradu Kostomlaty pod Milešovkou.

Evidence, digitalizace a dokumentace sbírek

Bc. M. Nováček zajistil chronologickou evidenci **69** souborů sbírkových předmětů, zpracoval systematickou evidenci **3876** sbírkových předmětů, v lednu a v červenci zhodnotil aktuální stav archeologické sbírky a zahájil rekatalogizaci fondu Bílina digitalizací příslušných podkladů

Bc. L. Rypka provedl systematickou evidenci **523** inv. č. sbírkových předmětů z fondu Soběduhy, z drobných akcí a detektorářských nálezů.

PhDr. A. Rusó systematicky evidovala **776** inv. č./ 2205 ks a souborů sbírkových předmětů z fondu Soběduhy, z arch. výzkumu Teplice - zámek/2006 a pokračovala v práci na nálezové zprávě z výzkumu lokality Duchcov - zámek/1986-1992 zpracováním sondy 11 I/1996.

Mgr. K. Viktorová provedla systematickou evidenci **3250** ks a souborů sbírkových předmětů z fondu Soběduhy, z arch. výzkumu Hrobčice/2006

Mgr. M. Soukup systematicky evidoval **1275** ks a souborů sbírkových předmětů z fondu Soběduhy, z arch. výzkumu Teplice 2006 - 2008 a v rámci prací na nálezové zprávě z vlastního terénního výzkumu v Teplicích v roce 2006 studoval historické prameny.

Bc. L. Rypka vypracoval nálezové zprávy z výzkumů: 1. Soběduhy, ul. Na Rozhraní, 2. Trnovany, Skupova ul., 3. Věšťany, 4. Rtně nad Bílinou, 5. drobné akce bez movitých nálezů a 6. detektorářské nálezy.

PhDr. L. Kursová provedla **4** stavebně historické průzkumy.

M. Cestrová digitalizovala **9061** negativů terénní fotodokumentace dle Plánu digitalizace na rok 2010, naskenovala **412** tabulek a plánů ve formátu A3 a nafotila **1129** sbírkových předmětů, které vložila do systému Sbirka.

Bc. M. Nováček prováděl v rámci péče o příruční knihovnu arch. oddělení digitalizaci rejstříků (titulů) knih zapůjčených z knihovny RMT a spolu s Mgr. M. Soukupem aktualizoval a odeslal **7** zpracovaných lokalit z bývalého okresu Teplice do systému SAS.

Inventarizace sbírek

Pracovníci archeologického oddělení provedli v roce 2010 inventarizaci archeologické sbírky dle dlouhodobého harmonogramu v etapě G inventarizace archeologické sbírky

v počtu **21 648** ks a souborů sbírkových předmětů z archeologických sbírek (fond Teplice a Archeologické muzeum), tj. cca **17 %** celé sbírky.

Konzervace a restaurování sbírek

M. Svobodová rekonzovala **36** celých nádob a prováděla konzervaci nekovových archeologických nálezů z terénních výzkumů a sběrů uskutečněných v roce 2010.

Bc. M. Nováček doplňoval záznamy o provedené rekonzovali nekeramických sbírkových předmětů

V. Gešev provedl konzervaci **247** a rekonzovali **211** archeologických kovů.

Budování depozitářů a manipulace se sbírkami

Bc. M. Nováček každý měsíc kontroloval teplotu a vlhkost v arch. depozitářích v Sobědruhách s digitálním výstupem.

Prezentace sbírek

Mgr. M. Soukup ve spolupráci s historickým oddělením upravil archeologicko-historickou expozici na teplickém zámku.

Pracovníci archeologického oddělení připravili dva exponáty měsíce: "Raně středověký meč" (Mgr. M. Soukup, Bc. M. Nováček a V. Gešev) a "Záchranný archeologický výzkum v Měřunicích" (Bc. L. Rypka a Bc. M. Nováček), doplnili archeologickými exponáty přírodovědnou výstavu „Toulky zámeckou zahradou“ a zajistili exponáty na výstavu "Bílina zmizelá a nalezená", kterou zorganizovalo v Bílině sdružení Bílina 2006.

Služby veřejnosti

Odbornými pracovníky archeologického oddělení bylo poskytnuto **18** odborných konzultací (Mgr. M. Soukup - 5), **5** referátů, publikováno **6** článků (Mgr. J. Hudec -1, PhDr. L. Kursová - 5, Bc. L. Rypka - 2, PhDr. A. Rusó -3), zajištěny **3** rozhlasové pořady (Mgr. J. Hudec - 1, Mgr. M. Soukup - 1 a PhDr. L. Kursová - 1), realizováno **10** přednášek pro školy, **1** přednáška pro veřejnost (PhDr. L. Kursová) a **4** komentované prohlídky expozic (Mgr. M. Soukup-11, PhDr. A. Rusó - 2 a Bc. L. Rypka -1). PhDr. L. Kursová referovala na **3** a Mgr. M. Soukup na 1 konferenci.

Bc. L. Rypka uspořádal 9.4. v depozitáři v Sobědruhách ve spolupráci s „Klubem hledačů historie Severozápad“ setkání hledačů s detektory kovů.

K výstavním a studijním účelům bylo z archeologických sbírek zapůjčeno **191** souborů a jednotlivin sbírkových předmětů a zajištěno **12** badatelských návštěv.

Vědeckovýzkumná činnost

PhDr. A. Rusó pokračovala v pracích na odborném záměru „Slovanské osídlení na Teplicku a v části Litoměřicka“ kompletací **186** perokresebných tabulek a jejich digitalizací.

Mgr. J. Hudec v rámci prací na odborném záměru „Archeologické nálezy z mladší doby bronzové v Lažanech, v poloze II“ dokumentoval nálezy a odborně je zpracovával.

Bc. M. Nováček zahájil práce na odborném záměru „Katastr Radovesice a jeho osídlení v období neolitu a eneolitu“ studiem sbírkových předmětů, kresebné a fotografické dokumentace a vyhotovením textové části.

PhDr. L. Kursová zahájila výzkum „Středověká sakrální architektura okresu Teplice“, provedla rekognaci terénu a kresebnou a fotografickou dokumentaci kostelů v Hrobčicích a Kostomlatech pod Milešovkou.

Bc. L. Rypka v rámci dokončování výzkumu „Teplicko v době římské a období stěhování národů“ vypracoval příspěvek o germánských hrobech na území města Teplice.

Historické oddělení

Tvorba sbírek

Kurátoři jednotlivých historických podsbírek byla prováděna akvizice sbírkových předmětů a dokumentů dle akvizičních plánů. Bezúplatně byly historické podsbírký etnografie a starších a nových dějin doplněny o 52 sbírkových předmětů. Darem bylo získáno 52 sbírkových předmětů do podsbírek sklo, etnografie a textil. Nákupem 87 sbírkových předmětů byly obohaceny podsbírký sklo, etnografie, obrazy a plastiky, grafika, porcelán a keramika a starší a nové dějiny.

Odborní pracovníci historického oddělení prováděli v roce 2010 dokumentaci v rámci jednotlivých podsbírek: tradiční lidová řemesla a folklor a lidová architektura (Mgr. P. Boušková/Bc. M. Kašparová), současná regionální sklářská výroba (H. Vilímová), regionální výroba porcelánu (J. Dvořáková), současný společensko-politický vývoj regionu, srpen 1968 a listopad 1989 (Mgr. V. Keller) a vývoj architektury a urbanismu na Teplicku a užití uměl. řemesel v architektuře (PhDr. B. Chleborádová, J. Dvořáková, Mgr. V. Keller, M. Pekárková, Bc. K. Suchá).

Průběžně kurátoři jednotlivých historických sbírek uskutečňovali v roce 2010 prohlídky v prodejnách starožitností a sledovaly starožitný trh na internetu.

Odborná správa sbírek

V roce 2010 byla provedena systematická evidence 1952 ks / 1824 inv. č. sbírkových předmětů z historických sbírek a jejich digitalizace v programu DEMUS (Bc. K. Suchá - 165 ks, Mgr. P. Boušková - 192 ks/81 inv. č., E. Pánková - 149 ks, Bc. M. Kašparová - 146 ks, H. Vilímová - 103 ks/101 inv. č., PhDr. B. Chleborádová - 110 ks, N. Holánová - 110 ks/95 inv. č., Mgr. V. Keller - 234 ks, Mgr. E. Mžourková - 657 ks, PhDr. J. Kilián, Ph.D. - 6 ks a M. Pekárková - 80 ks), chronologická evidence 125 přírůstků z roku 2010 (H/9 ks - Bc. K. Suchá, S/71 ks - H. Vilímová a HD/45 ks - Mgr. V. Keller), probíhala evidence nezpracovaných př.č. z let 2007 - 2009 a byla dokončena evidence př. č. z let 2005 - 2006.

PhDr. B. Chleborádová a M. Pekárková doplnily a opravily 500 a vytiskly 250 chybějících karet číselné řady systematické evidence grafických listů a kreseb podsbírký CA.

Mgr. P. Boušková/Bc. M. Kašparová, PhDr. J. Kilián, Ph.D. a N. Holánová prováděli aktualizaci klíčových slov a návodů ke zpracování sbírek H a fotografických sbírek.

N. Holánová rekatologizovala 120 pohlednic z podsbírký H, Mgr. P. Boušková 1287 sbírkových předmětů z podsbírký N, PhDr. J. Kilián, Ph.D. 845 tisků z podsbírký H, M. Pekárková 240 grafik a Bc. K. Suchá 22 sbírkových předmětů z podsbírký H (nábytek, textil).

Obrazově bylo v roce 2010 digitalizováno 1671 sbírkových předmětů z historických podsbírek a 1450 jich bylo doplněno do programu DEMUS: HD/Mgr. V. Keller - 232 inv. č., S+SD/E. Pánková - 232 inv. č., S/H. Vilímová - 103 inv. č., N/Bc. M. Kašparová - 146 inv. č. a H/Bc. K. Suchá - 80.

Mgr. V. Keller a Bc. K. Suchá pořizovali soupis předmětů v rámci stěhování depozitáře podsbírký HD, Bc. K. Suchá a N. Holánová vytvářely soupisy předmětů při ukládání podsbírký H (textil, nábytek) a Mgr. V. Keller nově uspořádal kartotéku podsbírek NU a HD.

J. Šeremetová připravila podklady k rekatologizaci 1990 evidenčních karet podsbírký PK.

N. Holánová zkompletovala fotodokumentaci změn v expozicích lázeňství na teplickém zámku a historické expozice v Muzeu Krupka.

H. Vilímová připravila podklady k rekatologizaci 250 evidenčních karet podsbírký S.

M. Pekárková doplnila číselnou řadu evidence Pomocné dokumentace podsbírký H.

Inventarizace sbírek

N. Holánová, Bc. M. Kašparová a Mgr. V. Keller pokračovali v inventarizaci systematické evidence podsbírký F v počtu **2620** inv. č./4052 sbírkových předmětů (dokončeno 70 % z celé sbírky).

PhDr. B. Chleborádová, H. Vilímová a M. Pekárková ukončily III. etapu inventarizace chronologické evidence podsbírký CA, v počtu **985** sbírkových předmětů (dokončeno cca 45 % z celé sbírky).

N. Holánová, E. Pánková a PhDr. J. Kilián, Ph.D. dokončili V. etapu inventarizace podsbírký HF v počtu **29** př. č./7914 sbírkových předmětů (dokončeno 97 % z celé sbírky).

Bc. K. Suchá a Mgr. V. Keller završili IV. etapu inventarizace podsbírký NU v počtu **938** inv. č./1007 sbírkových předmětů (dokončeno 97 % celé sbírky).

J. Dvořáková, H. Vilímová a M. Pekárková zahájily II. etapu inventarizace podsbírký PK v počtu **214** inv. č. (dokončeno 13 % z celé sbírky).

Bc. K. Suchá, M. Pekárková a Mgr. V. Keller pokračovali v inventarizaci chronologické evidence podsbírký HD v počtu **568** inv. č./780 sbírkových předmětů (dokončeno 97 % celé sbírky).

V roce 2010 byla dokončena inventarizace podsbírký Lá - lážeňství.

PhDr. B. Chleborádová, H. Vilímová a M. Pekárková zahájily I. etapu inventarizace systematické evidence podsbírký G v počtu **5000** inv. č./**5041** ks sbírkových předmětů.

Konzervace a restaurování sbírek

Mimo konzervátorské dílny RMT bylo v projektu ISO MK ČR na rok 2010 zrestaurováno **6** střeleckých terčů. Žádost vypracovala a restaurování zadala Mgr. P. Boušková. Mimo projekt ISO byl PhDr. B. Chleborádovou zadán k restaurování **1** barokní obraz s portrétem Jana Jiřího Saského. Dále byl PhDr. J. Kiliánem, Ph.D. vypracován **1** návrh na restaurování z programu ISO MK ČR pro rok 2011.

Ke konzervaci a restaurování bylo odbornými pracovníky historického oddělení v roce 2010 zadáno **682** sbírkových předmětů (46 ks textilu, 41 ks skla, 17 mincí, 211 ks keramiky a porcelánu, 50 nových přírůstků a 317 kombinovaných předmětů) dle plánu a momentální potřeby.

Budování depozitářů a manipulace se sbírkami

Správci depozitářů a kurátoři expozic v roce 2010 pravidelně zajišťovali úklid a kontrolu teploty a vlhkosti v depozitářích a expozicích.

H. Soumarová nově paspartovala **630** grafických listů a kreseb.

J. Dvořáková/N. Holánová a M. Pekárková ukládaly předměty v etnologickém depozitáři po zabudování závěsné konstrukce.

N. Holánová a J. Šeremetová postupně řadily historické fotografie převzaté z podsbírký HD do jednotné depozitární řady a **2284** fotografií založily do nekyselých obalů.

Bc. M. Kašparová a M. Pecka **4x** provedli kontrolu uložení lidových skříní v Jimlíně.

N. Holánová, J. Dvořáková, H. Vilímová a M. Pekárková vytvářely lokální seznamy podsbírek: 1. historická fotografie, 2. porcelán a keramika, 3. obrazy a plastika.

Bc. K. Suchá průběžně přemísťovala mince do nových skříní, v depozitáři textilu nově uložila **186** kusu textilu a spolu s M. Pekárkovou uspořádala depozitář nábytku.

Mgr. V. Keller nově uložil cca 2000 sbírkových předmětů z podsbírký HD po rekonstrukci depozitáře v tzv. „Johaně“.

Služby veřejnosti

Ke studiu bylo v roce 2010 v badatelně historického oddělení předloženo **26** badatelům **1036** sbírkových předmětů. Odbornými pracovníky historického oddělení bylo poskytnuto

23 odborných konzultací (Mgr. V. Keller - 5, PhDr. J. Kilián, Ph.D. - 12, PhDr. B. Chleborádová - 6), zodpovězeno 541 dotazů (Mgr. V. Keller - 16, Bc. K. Suchá - 5, H. Vilímová - 3, PhDr. J. Kilián, Ph.D. - 474, Mgr. P. Boušková - 5, N. Holánová - 10, PhDr. B. Chleborádová - 21 a Bc. M. Kašparová - 7), uskutečněny 2 přednášky pro veřejnost (PhDr. J. Kilián, Ph.D. a PhDr. B. Chleborádová), 3 komentované prohlídky expozic a zajištěno 5 výpůjček a 5 zápujček sbírkových předmětů z historických sbírek.

Mgr. V. Keller napsal 1 článek, uskutečnil 5 přednášek v rámci programů pro školy a spolupracoval se Selingerovou obcí při akci v Teplicích, dále s pí Elenou Makarovou z Izraele při dokumentaci Teplic a vedl praxi sl. Matochové. PhDr. J. Kilián, Ph.D. uspořádal v Rokokovém sále teplického zámku ve dnech 8. - 9.11.2010 konferenci „Turek, Švéd a Prajz: vojenský živel versus město a venkov českého raného novověku“, napsal 3 recenze a 1 článek, přednesl 3 referáty na historických konferencích a vypracoval 12 rešerší. E. Pánková zajistila kopie listů z výrobního katalogu lisovaného skla pro badatele ze SRN.

Prezentace sbírek

PhDr. B. Chleborádová vypracovala ideový záměr na změny ve stálých expozicích historických sbírek a návrh na úpravy zámeckých pokojů ve spolupráci s Národním památkovým ústavem, oddělení hradů a zámků.

PhDr. J. Kilián, Ph.D. a Mgr. M. Soukup upravili archeologicko-historickou expozici na teplickém zámku.

PhDr. B. Chleborádová, Mgr. E. Mžourková a M. Pekárková zajistily zápujčky výstavy „Kněhoznačky Josefa Váchala“ v Prachatickém muzeu (červenec a srpen) a v Oblastním muzeu v Chomutově (červenec a srpen).

Pracovníci historického oddělení připravili 6 exponátů měsíce: „Když zvony odletěly do Říma“ – pašijový týden (Mgr. P. Boušková), Počátky spodních kalhotek (Bc. K. Suchá), Cechovní předměty z cínu z 1. pol. 18. století (PhDr. J. Kilián, Ph.D.), Těžítka s českými granáty (H. Vilímová), Vzkříšení české samostatnosti - ukázka dobové propagandy (Mgr. V. Keller) a Císařský diplom pro Trnovany (PhDr. J. Kilián, Ph.D.)

V roce 2010 byly připravovány výstavy, které se uskuteční v roce 2011: „Sokolové na Teplicku“ - Mgr. V. Keller, „Ve znamení Viléma Tella“ - Mgr. P. Boušková a PhDr. J. Kilián, Ph.D., „Průmyslová architektura a technické stavby na Teplicku“ - PhDr. B. Chleborádová, „Dagmar Boehmová - ohlédnutí“ - PhDr. B. Chleborádová.

Vědeckovýzkumná činnost

Mgr. P. Boušková/Bc. M. Kašparová k 31.12.2010 dokončili grant MK ČR „Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu“.

PhDr. B. Chleborádová pokračovala ve výzkumu umělecko-historického vývoje Zámecké zahrady v Teplicích.

Mgr. V. Keller uskutečnil další etapu výzkumu „Rok 1989 v Teplicích a na Teplicku“, zaznamenal 4 rozhovory s pamětníky a dílčí výsledky v roce 2010 prezentoval ve Zprávách a studiích RMT 28/2010.

PhDr. J. Kilián, Ph.D. zkoumal Střelecké společnosti na Teplicku a výsledky výzkumu bude prezentovat v připravovaném katalogu v roce 2011.

Odborní pracovníci historického oddělení v roce 2010 pokračovaly v pracích na společném výzkumném projektu „Lázeňské Teplice v průběhu 15. - 20. století“.

PhDr. J. Kilián pokračoval ve studiu dějin Krupky v 17. století a dokončil přepis kroniky Michela Stüelera z Krupky (1629-1649).

Přírodovědné oddělení

Tvorba sbírek

M. Radoň realizoval **14** výzkumných cest za účelem systematického terénního průzkumu a vlastní akviziční činnosti formou sběru dokumentačního a sbírkového materiálu. Ostatních **6** pracovních cest bylo realizováno z důvodu excerpce literárních archivních fondů anebo konzultací s odborníky. V rámci terénní činnosti byly navštíveny např. tyto lokality: Osek, Roztoky u Děčína, Byňov, Bertino údolí u Ústí nad Labem, důl Richard u Litoměřic, Kamenná slunce u Hnojnic, velkolom Doly Bílina, Matrý u Sebusína, Měrunice - kamenolom Stříbrník, stavba dálnice D8 v úseku mezi obcemi Dobkovičky a Prackovice nad Labem ad. Sběrem získal **55** dokumentačních vzorků minerálů a hornin a do paleontologických sbírek v roce 2010 zakoupil **9** vzorků terciérní miocénní flóry z lokality Doly Bílina.

Ing. B. Boček realizoval **15** pracovních cest v rámci vlastní vědeckovýzkumné a dokumentační činnosti. Cesty byly podniknuty na příslušné lokality, které jsou předmětem systematického výzkumu, včetně Zámecké zahrady a navazujících lokalit (Malhostice, Jeníkov, Hrob, Domaslavice ad). V rámci akviziční činnosti byla botanická podsírka sběrem doplněna o herbářové listy **14** nových taxonů objevených v rámci dokumentace bylinného porostu Zámecké zahrady v Teplicích.

Evidence, digitalizace a dokumentace sbírek

M. Radoň provedl systematickou evidenci **50** paleontologických vzorků druhohorní fauny ze staré muzejní sbírky (PA 1462 - 1464).

Ing. B. Boček systematicky evidoval **75** malakologických vzorků z vlastních sběrů z 80. a 90. let minulého století (Z 11485 - 11504).

Ing. V. Čeřovský a J. Vlasáková digitalizovali **1779** inv.č. z přírodovědných sbírek (**974** inv.č. ze zoologie a **805** inv.č. z geologie) dle Plánu digitalizace na rok 2010.

Inventarizace a revize sbírek

Ing. B. Boček inventarizoval **802** inv. č./**5710** sbír. předmětů ze zoologické sbírky, které reprezentují **7 %** sbírky a M. Radoň provedl revizi **11%** mineralogické sbírky, tj. **1434** sbírkových předmětů a **40,5 %** paleontologické sbírky, tj. **1189** sbírkových předmětů.

Konzervace a restaurování sbírek

Ing. B. Boček a M. Radoň v roce 2010 **2x** provedli periodické ošetření zoologických sbírek v depozitářích a expozicích.

M. Radoň postupně preparoval a konzervoval geologický materiál, nově nasbíraný v rámci doplňování sbírek.

Budování depozitářů a manipulace se sbírkami

M. Radoň a ing. V. Čeřovský pokračovali v zakládání přestěhovaných sbírkových fondů do zásuvkových bloků v novém depozitáři v Sobědruhách.

V zoologickém depozitáři byla dokončena reorganizace, aktualizován polohopis a pokračovala celková desinsekce a desinfekce.

Prezentace sbírek

Pracovníci přírodovědného oddělení ve spolupráci se všemi sbírkovými odděleními muzea uspořádali výstavu **Toulky zámeckou zahradou**, v jejímž rámci uspořádali soutěž o nejoriginálnější fotografii Zámecké zahrady v Teplicích a 2 komentované prohlídky Zámecké zahrady v Teplicích.

Ing. V. Čeřovský v lednu připravil exponát měsíce s názvem **Vzácní ptáci zimních vod**.

Expozice hub v Muzeu Krupka byla prezentována v regionální pobočce televize Prima.

Služby veřejnosti

M.Radoň poskytl **68** odborných konzultací, týkajících se zájmového území Českého středohoří a sousedních orografických jednotek odborníkům z různých vědeckých ústavů PřFUK v Praze, Česká geologická služba Praha, Geologický ústav AV ČR v Praze, Správa CHKO České středohoří v Litoměřicích, Doly Bílina, ale také zájemcům z řad veřejnosti.

Ing. B. Boček poskytl **23** odborných konzultací zájemcům z řad veřejnosti, tisku, zájmových sdružení. S odborníky z Národního muzea spolupracoval na zkoumání genetického materiálu kachny divoké a mapování motýlů v Čechách

M. Radoň dne 14.4. realizoval odbornou přednášku „Paleontologie Teplicka“ pro 3 skupiny žáků 9. ročníku ZŠ Edisonova v Teplicích (celkem 81 žáků), dne 15.7. vedl geologickou terénní exkurzi pro učitele základních škol se zaměřením na ekologickou výchovu na území Národní přírodní rezervace Kalvárie u Velkých Žernosek a dne 26.5. odbornou přednášku s názvem „Terciérní paleontologické lokality Českého středohoří“ na pracovním semináři geologů - terciér mostecké pánve, s paleontologickým zaměřením, pořádaném Bilinskou přírodovědnou společností.

Odborní pracovníci přírodovědného oddělení uskutečnili **4** komentované prohlídky výstavy **Toulky zámeckou zahradou** a **3** komentované prohlídky přírodovědné expozice.

M. Radoň ve dnech 4.-6.10.2010 uspořádal v zámeckém klubu teplického zámku 2. seminář Odborné skupiny vulkanologie při České geologické společnosti, ve spolupráci s Českou geologickou službou v Praze.

M. Radoň publikoval **10** prací (**8** ve spolupráci s jinými autory), **1** ve spolupráci s ing. B. Boček a **2** články ve spolupráci s ing. V. Čeřovským.

Vědeckovýzkumná činnost

V rámci dlouhodobé spolupráce s Geologickým ústavem AV ČR na řešení grantového projektu IAA300130612 „Kombinovaný magnetostratigrafický výzkum kenozoických vulkanitů Českého masivu“ realizoval M. Radoň v termínu 21.4. až 23.4.2010 pracovní cestu do oblasti výskytu terciérních vulkanitů v širším okolí Turnova a Jičína. Navštíveny byly tyto lokality: Trosky, Střelečská hůra, Zebín u Jičína, Bačov, Komárov, Machovy lomy u Chuchelny, Chuchelna Slap, Proseč, Čertův vršek u Koberovů, Hřídelečná hůrka, Varta Vrchy u Tatobit.

M. Radoň pokračoval v systematickém výzkumu paleontologických lokalit terciéru Českého středohoří, v rámci kterého realizoval **14** pracovních cest.

Ing. B. Boček a ing. V. Čeřovský uskutečnili **15** pracovních cest za účelem systematického sledování výskytu vzácných a chráněných rostlin a živočichů na vybraných lokalitách: 1. Zimování tažných ptáků na Duchcovsku - výsledky sčítání byly zahrnuty do IWC (mezinárodního sčítání vodních ptáků) a 2. Průzkum a monitoring hnízdišť vodních ptáků na Malhostickém rybníku - výsledky výzkumu byly publikovány ve Zprávách a studiích RMT 28/2010.

Ing. B. Boček, ing. V. Čeřovský a M. Radoň provedli ve dnech 28.4. a 26.5. ornitologický monitoring v rámci III. etapy sledování výskytu a četnosti ptačích druhů v jihozápadní oblasti Teplíc v rámci programu „Sledování ptáků v ČR“.

Knihovna

Tvorba sbírek

Sbírkové fondy knihovny byly rozšířeny nákupy, dary a bezplatnými převody o **174** svazků.

Odborná správa sbírek

Odbornými pracovníci knihovny byla provedena v roce 2010 evidence **286** svazků ze sbírek knihovny a katalogizace **585** titulů evidovaných v programu CLAVIUS.

Inventarizace sbírek

Pod vedením PhDr. J. Michlové byla provedena dle dlouhodobého plánu inventarizací revize **1 438** svazků fondu literatury sbírky Teplice (Zámecká knihovna Clary - Aldringenů) - sign. T 17000 - 18438, tj. cca **9 %** celé sbírky.

Budování depozitářů a manipulace se sbírkami

Pracovníci knihovny bylo provedeno **276** kontrol stavu, uložení, zabezpečení a fyzikálních podmínek knihovnických sbírek. PhDr. J. Michlová, D. Marholdová a M. Kraflová uspořádaly nově evidované sbírky, uložily cca **4500** svazků předložených k prezenčnímu studiu a pořídily **160** kopií pro badatele (z toho 62 kopií z regionální literatury).

Konzervace a restaurování sbírek

Mimo konzervátorské dílny RMT byly v projektu ISO MK ČR na rok 2010 z knihovnických sbírek zrestaurovány **1** starý tisk (sign. M I 83, přír. č. 616/85, Lonicerus, Adam: Kreuterbuch, kuenstliche Conterfeytunge und Beschreibung...) a **1** rukopis (sign. MS 40, přír. č. sbírky Teplice: 3431 (Dopisy historických osobností, opisy). PhDr. J. Michlová vypracovala **1** návrh na restaurování starého tisu z programu ISO MK ČR pro rok 2011. Dále byl v roce 2010 proveden konzervátorský zásah na **180** knihách z fondu Teplice.

Služby veřejnosti

Ze sbírkových fondů knihovny bylo v průběhu **1048** badatelských návštěv vypůjčeno **1059** svazků. PhDr. J. Michlová poskytla **203** odborných konzultací, publikovala **3** články a **1** referát, uskutečnila **4** přednášky a **1** exkurzi v knihovně v Oseku.

Prezentace sbírek

PhDr. J. Michlová vystavila **3** exponáty měsíce (První teplický pobyt J. W. Goetha v roce 1810, Johann Gottfried Seume roce 1810 v Teplicích a Teplice spatřen...Karel Hynek Mácha a Teplice) a připravovala výstavu „Kniha a její odraz v ilustraci“, která se uskuteční v roce 2011.

Pokračovala výstava v chodbě před knihovnou s názvem **Osudy knih - osudy lidí**, v rámci které bylo v roce 2010 uskutečněno **60** individuálních prohlídek s výkladem.

Vědeckovýzkumná činnost

PhDr. J. Michlová pokračovala v práci v pracovní skupině pro staré tisky 16. - 1. pol. 19. stol. při NK ČR a v rámci dokumentace provozování Zámeckého divadla v Teplicích publikovala článek ve Zprávách a studiích 2RMT 8/2010.

Odborná knihovna

Pracovnice knihovny provedly evidenci **1284** záznamů odborné literatury a periodického tisku, jmennou katalogizaci **2010** svazků a systematickou katalogizaci **1010** záznamů.

V souladu s Vypůjčním řádem knihovny RMT bylo v roce 2010 zapůjčeno **2796** knih a časopisů (2492 prezenčně a 294 absenčně), zodpovězeno **1207** dotazů jako součást bibliograficko-informační služby a pořízeno **198** kopií.

Oddělení muzejních služeb

Oddělení muzejních služeb Regionálního muzea v Teplicích tvoří pracovnice pro styk s veřejností, kustodi výstav, fotograf, pracovnice výtvarné a propagační dílny a pracovníci konzervátorské a restaurátorské dílny.

Pracovnice pro styk s veřejností BcA. J. Bažantová zajišťovala komunikaci muzea s veřejností, koordinovala všechny akce, které RMT uspořádalo v roce 2010 pro veřejnost a aktualizovala prezentaci muzea na internetu (www.muzeum-teplice.cz).

Vedoucí oddělení muzejních služeb M. Pecka spolupracoval se správcí depozitářů při vhodném ukládání sbírkových předmětů v depozitářích a prováděl pravidelné kontroly klimatických podmínek jejich uložení.

Konzervátoři v roce 2010 očistili, zkonzervovali a zrestaurovali celkem **744** sbírkových předmětů dle potřeb jednotlivých oddělení (22 ks arch. skla, 3 dřev. potrubí, 2 hliněné pece, 46 ks textilu, 17 mincí, 367 kombinovaných předmětů, 35 zbraní, 211 ks keramiky a porcelánu a 41 ks skla)

M. Pecka a ostatní konzervátoři ve spolupráci s N. Holánovou uklidili expozici lázeňství (rozebrány vitríny, vyměněny vybrané fotografie a očištěny předměty).

L. Faigl zrestauroval **2** původní úložné krabice z Hallwichovy sbírky, **1** starý tisk a **53** map z podsbírký G.

M. Pecka ve spolupráci s PhDr. J. Michlovou uskutečnili prohlídku a ošetřili historické regály na knihy v prostorách věže teplického zámku a 2x ročně zajistili insekticidní zákroky na zábradlí v knihovně v Oseku.

Pracovnice výtvarné a propagační dílny H. Soumarová kromě aranžování všech muzejních výstav, včetně Exponátu měsíce, ve spolupráci s PhDr. B. Chleborádovou provedla novou paspartizaci **630** grafických listů a kreseb.

Fotograf J. Kašpar prováděl systematickou fotodokumentaci dle požadavků odborných pracovníků, fotodokumentaci vytypovaných staveb či kulturně-politických událostí v rámci celého Ústeckého kraje a fotograficky dokumentoval výstavy a další akce pořádané v RMT v roce 2010.

Mimo plán bylo konzervátory očištěno **155** střeleckých terčů, demontováno **22** panelů v expozici Muzea Krupka, vyrobeny kopie meče a mince, stržena a obnovena plátěná příčka v etnologickém depozitáři a vyroben model Morového a románského sloupu s klenbou.

Provozní oddělení

Běžný provoz Regionálního muzea v Teplicích je zajišťován provozními pracovníky muzea, mezi které patří elektrikář, zedník, uklízečky, pracovníci truhlářské a zámečnické dílny, denní a noční dozor, průvodci expozicemi a domovníci. Vedoucí provozního oddělení zodpovídá za správu všech budov, ve kterých RMT vyvíjí svou činnost a řídí veškeré stavební úpravy a další činnosti, které jsou v RMT prováděny.

Údržba objektů

Pracovníci provozního oddělení v roce 2010 prováděli běžnou údržbu objektů na zámku v Teplicích, v Archeologickém depozitáři v Sobědruhách, v depozitáři ve Fojtovicích a v Muzeu Krupka.

V roce 2010 byly na teplickém zámku a v Muzeu v Krupce pracovníky provozního oddělení opraveny střechy a okapy.

Z důvodu nedostatku finančních prostředků nebyla provedena plánovaná modernizace osvětlení Jízdního teplického zámku.

MALÁ STATISTIKA

Počet zaměstnanců celkem (fyzický stav)	75
<i>počet zaměstnanců přepočtený stav</i>	<i>60</i>
Počet evid. č. sbírkových předmětů a jejich souborů k 31.12.2010	434 945
<i>z toho digitalizovaných</i>	<i>77 291</i>
<i>počet knihovních jednotek k 31.12.2010</i>	<i>83 424</i>
Počet evid. č. přírůstků zapsaných v roce 2010	498
Výdaje na nákup sbírkových předmětů	cca 77 000,- Kč
Náklady na rekonstrukci a údržbu objektů RMT	cca 652 000,- Kč
Počet inventarizovaných evid. č. sbírkových předmětů nebo jejich souborů v roce 2010	50 223
Počet evid. č. sbírkových předmětů nebo jejich souborů vyřazených ze sbírky v roce 2010	69
Počet zkonzervovaných a zrestaurovaných sbírkových předmětů v roce 2010	1137
Počet zpracovávaných vědeckovýzkumných úkolů v roce 2010	19
Počet badatelských úkonů (návštěv, konzultací, dotazů apod.) v roce 2010	1988
Počet zápůjček/výpůjček sbírkových předmětů celkem	791/0
Počet uspořádaných výstav v RMT celkem	16
<i>výstavy z vlastních sbírek</i>	<i>3</i>
<i>výstavy ve spolupráci</i>	<i>7</i>
<i>výstavy v pronájmu</i>	<i>6</i>
Počet doprovodných akcí konaných v RMT celkem	11
<i>návštěvníci doprovodných akcí konaných v RMT</i>	<i>1 549</i>
Za vstupné vybráno celkem	cca 275 000,- Kč
Návštěvníci RMT v roce 2010 celkem	21 894
<i>návštěvníci expozic</i>	<i>7 619</i>
<i>návštěvníci výstav</i>	<i>10 245</i>
<i>programy pro školy</i>	<i>481</i>
<i>exponát měsíce</i>	<i>cca 2000</i>
Počet vydaných publikací	3

SEZNAM PRACOVNÍKŮ RMT V ROCE 2010

Ředitel

PhDr. Dušan Špička

Náměstek ředitele

Mgr. Dušan Kukal

Statutární zástupce

Ludmila Buryšková

ÚTVAR ŘEDITELE

Zdenka Vlčková

asistentka ředitele, personalistka

Mgr. Eva Klášterková

dokumentátorka

Bc. Kateřina Suchá

dokumentátorka, centrální evidence

Irena Šillerová

kontrolorka

Jan Kašpar

bezpečnostní referent

EKONOMICKÉ ODDĚLENÍ

Ludmila Buryšková

vedoucí oddělení, finanční referentka

Anna Nováková

pokladní

Alena Veselá

mzdová účetní

Jana Stehlíková

účetní

Eva Töpfferová

účetní (od 1.3.2010)

Ing. Bohuslav Matouš

správce výpočetní techniky

Vladimír Tymich

řidič

HISTORICKÉ ODDĚLENÍ

PhDr. Bohuslava Chleborádová

vedoucí oddělení, kurátorka

Nina Holánová

správkyně depozitáře

Hana Vilimová

správkyně depozitářů

Jaroslava Dvořáková

kurátorka

Mgr. Eva Mžourková

dokumentátorka

Bc. Kateřina Suchá

kurátorka

Mgr. Pavlína Boušková

kurátorka, správkyně depozitáře
(od 1.4.2010 na mateř. dov.)

Bc. Markéta Kašparová

kurátorka, správkyně depozitáře
(zástup za P. Bouškovou)

Mgr. Viktor Keller

kurátor

PhDr. Jan Kilián, PhD.

kurátor

Marie Pekárková

dokumentátorka

Václav Tobek

dokumentátor

Eva Pánková

dokumentátorka

Jana Šeremetová

dokumentátorka (od 4.5.2010)

PŘÍRODOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

Ing. Bohuslav Boček
vedoucí oddělení, správce depozitáře

Miroslav Radoň
kurátor

Ing. Gabriela Rusó
správkyně depozitáře

Jitka Vlasáková
dokumentátorka (do 23.10.2010)

Ing. Vladimír Čerovský
dokumentátor

Mgr. Michal Soukup
archeolog

Bc. Luboš Rypka
archeolog (do 31.8.2010)

Bc. Miroslav Nováček
správce depozitáře

Martina Svobodová
konzervátorka

Mgr. Kateřina Viktorová
archeoložka

Mgr. Jaroslav Hudec
archeolog

KNIHOVNA

PhDr. Jana Michlová
vedoucí oddělení, kurátorka

Giliola Šašková
knihovnice

Renata Svobodová
knihovnice

Dana Marholdová
knihovnice

Miroslava Kraflová
knihovnice

ODDĚLENÍ MUZEJNÍCH SLUŽEB

Miloš Pecka
vedoucí oddělení, konzervátor

Ladislav Faigl
konzervátor

BcA. Jitka Bažantová
výstavářka

Jan Kašpar
fotograf, dokumentátor

Vasil Gešev
konzervátor

Vladislava Majerová
konzervátorka

Hana Soumarová
propagační referentka

Ludmila Kalábová
zřízenkyně v kulturním zařízení
(od 21.1.2010)

Markéta Koblíhová
zřízenkyně v kulturním zařízení
(od 25.6.2010)

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

PhDr. Lucie Kursová
vedoucí oddělení

PhDr. Alexandra Rusó
archeoložka

Blanka Linhartová
dokumentátorka

Milena Cestrová
fotografka

Jiří Šucha
zřízenec v kulturním zařízení
(do 24.5.2010)

Hana Jonášová
zřízenkyně v kulturním zařízení

Jaroslava Bittnerová
zřízenkyně v kulturním zařízení

Eva Beranová
zřízenkyně v kulturním zařízení
(od 1.5.2010)

František Beran
zřízenec v kulturním zařízení
(od 1.5.2010)

PROVOZNÍ ODDĚLENÍ

Milan Kotek
vedoucí oddělení,
referent majetkové správy

Jan Hirsch Korn
zedník

Jaroslav Soukup
truhlář

Martin Herbst
zámečník

Petr Černý
elektrikář

Helga Ullrichová
uklízečka (do 30.4.2010)

Jaroslava Faiglová
uklízečka

Jana Soumarová
uklízečka (od 21.4.2010)

Slávka Koriandrová
uklízečka

Renata Kollárová
průvodkyně

Klaus Thuma
průvodce

Jiří Batelka
průvodce

Dana Svítlová
zřízenkyně v kulturním zařízení

Erika Bálková
zřízenkyně v kulturním zařízení

Jitka Jiránková
zřízenkyně v kulturním zařízení

Věra Melzerová
zástup za průvodkyně
(do 31.12.2010)

Jana Stehlíková ml.
domovnice (do 24.10.2010)

Josef Kubů
domovník

Marie Kratochvílová
domovnice (do 24.10.2010)

Petr Höhnel
noční vrátný

Václav Kronďák
noční vrátný (do 31.3.2010)

Josef Kryštůfek
noční vrátný (do 31.3.2010)

Vladimír Tymich
technický pracovník

Milan Chovančík
noční vrátný (od 4.4.2010)

Dalibor Stehlík
noční vrátný (od 2.4.2010)

HOSPODAŘENÍ

PŘÍJMY

Příjmy celkem	cca 27 512 000,- Kč
Příspěvek na provoz od zřizovatele Ústeckého kraje	24 211 000,- Kč
Příjmy z vlastní činnosti	1 850 000,- Kč
<i>z toho příjmy ze vstupného</i>	288 000,- Kč
Dotace, sponzoring a granty	185 000,- Kč
Ostatní výnosy výše neuvedené	1 266 000,- Kč

VÝDAJE

Výdaje celkem	cca 26 324 000,- Kč
Mzdové náklady	13 129 000,- Kč
Sociální pojištění	4 425 000,- Kč
Výdaje na nákup sbírkových předmětů	77 000,- Kč
Spotřeba materiálu, služby a cestovné	3 309 000,- Kč
Náklady na energie	1 903 000,- Kč
Ostatní náklady výše neuvedené	3 481 000,- Kč

HLAVNÍ ÚKOLY ROKU 2011

- dokončení projektu č. EEL-0122-CZ-1 s názvem **Rozšíření expozice Po stopách zaniklého kláštera v Teplicích o česko-německé interaktivní prvky a jejich propagace na obou stranách hranice** financovaného z Fondu malých projektů Ziel 3 / Cíl 3 Česká republika Svobodný stát Sasko

- vypracování projektu **nové expozice ve věži teplického zámku**, včetně její cenové kalkulace (záměrem projektu je popularizace prvenství města Teplice ve zbudování tramvajové malodráhy, zmapování počátků sklářské výroby na Teplicku a obnova původního barokního knihovního mobiliáře rodiny Clary Aldringenů)

- realizace **VII. teplické muzejní noci**

- uspořádání **5** výstav z vlastních sbírek **Kdo má hračku, nezlobí, Království pletené krajky, Ve znamení Viléma Tella, Kniha a její odraz v ilustraci a Vánoční ozdoby a formičky**

- úprava a modernizace vybraných expozic na teplickém zámku a v Muzeu Krupka

PODĚKOVÁNÍ

*Regionální muzeum v Teplicích, příspěvková organizace,
děkuje níže jmenovaným za pomoc a podporu v roce 2010*

Statutární město Teplice
Severočeské doly, a.s.

DUBSKÝ PERNÍK - výroba perníku Jitka Horčíčková

PECUD - výrobní a obchodní družstvo Žandov

KONTAKTNÍ ADRESY

Regionální muzeum v Teplicích, příspěvková organizace

Zámecké náměstí 14

415 01 Teplice

tel.: 417 537 869, 417 537 226 (s provolbou), fax: 417 572 300

info@muzeum-teplice.cz

www.muzeum-teplice.cz

Archeologický depozitář a specializovaná muzejní pracoviště

(detašované pracoviště RMT)

Srbická 479

415 10 Teplice - Sobědruhy

tel.: 417 553 130

Muzeum Krupka

Husitská 21

417 41 Krupka

tel.: 417 862 042

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2010

ISBN 978- 80-85321-60-9

Vydalo Regionální muzeum v Teplicích, p.o.
Sestavila a k tisku připravila *Mgr. Eva Klášterková*
s použitím interních materiálů
Jazyková úprava *Zdenka Vlčková*
Fotografie *Jan Kašpar*

Vytiskla tiskárna PW print - Petr Wolf
Kollárova 2807/8, Teplice 41501

Náklad 70 ks

Publikace je výhradním vlastnictvím Regionálního muzea v Teplicích, příspěvkové organizace, a nesmí být použita, ani její části, pro jiné účely bez jeho výslovného souhlasu

NEPRODEJNÁ PUBLIKACE

Na obálce je reprodukována vítězná fotografie soutěže o nejoriginálnější fotografii Zámecké zahrady v Teplicích od Petra Reimanna

© Regionální muzeum v Teplicích, p. o., Teplice 2011